

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2448
 Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
 sprejema tudi oglašni oddelak „Jutra“ v Ljubljani / Poštni število račun 24. 11.400

In mir ljudem na zemlji...

PREMIŠLJEVANJE ZA PRAZNIK MIRU.

Ko smo pred letom dni govorili na tem mestu o Božiču, prazniku miru, in ugotovili, da ga praznujemo v nemirnem času, smo izrekli toplo željo, da bi se razmere do letos izboljšale. Če pa pogledamo danes nazaj v leto dni do lanskega praznika rojstva Odrašenikovega, moramo na žalost ugotoviti, da se naša želja ni izpolnila, ali pa samo v nekaterih zadevah in prav malo. Veliki svetovni politični, finančni, gospodarski in socialni problemi so ostali nerešeni. Niti problem razorožitve, ki je zanimal svet v lanskem Božiču prav tako živo ko letos, ni krenil z mrtve točke. Še več, danes stojimo v tem oziru skoraj pred popolnim razsulom. Tudi revizionizem še ni mrtev; ni sicer več tako neposredno glasen, kakor je bil v l. 1932., zato je pa tembolj trdoživ v zahrbtnih spletkah. Vsemu temu se je prav zaradi tega pridružila še nova, specifično letošnja akcija — rušenje Društva narodov in posebno njegove demokracije. Tisti, ki pripravljajo Evropi že vrsto let trpke božične praznike in strah za mir, so tudi letos isti kakor so bili vsa prejšnja leta.

Mračno je zato v Evropi za praznik rojstva Kristovega. In na zemlji mir ljudem, ki so dobre volje! zveni kakor nekaj tujeja, nesodobnega. Mir se ruši in dobre volje je vedno manj. Zato pa je nekoliko svetlejša okoli nas Slovenec v in vseh Jugoslovancev, doma in v svetu. Naše nožanje politične razmere se polagoma, a stalno konsolidirajo na liniji, ki je bila ustvarjena s postopnim vračanjem k demokraciji. Osti nasprotstev so postale prav letos bolj tope in manj nevarne, kakor so bile poprej. Polagoma uvidevajo tudi najširše množice, da je samo v skupnem sožitju in bratškem sodelovanju garancija za obstoj in razvoj, za lepšo, srečnejšo bodočnost vseh, ki nas varuje ista velika domača streha kraljevine Jugoslavije, vodena po vitežkem in modrem vladarju, Nj. Vel. kralju Aleksandru I. Prav njemu se moramo zahvaliti, da praznujemo Božič v notranjem miru in varnosti na zunanji. Tudi ta zunanja varnost je v najvišji meri njegovo lastno delo. Nje je žrtvoval letos dosti svojih skrbi in prizadevanj ter dosegel uspehe, na katere je lahko ponosen skupaj s svojim narodom.

Ob lanskem Božiču so naši nasprotniki v zunanjem svetu še sanjali o zrušenju Jugoslavije; pripravljali so celo vrsto zahrbtnih akcij. Pa je prišla znamenita beograjska konferenca male antante in ustvarila proti njim jez, ki ga ne morejo podreti, dasi bi ga tako radi. Potem je sledilo organiziranje Balkana na novi podlagi bratškega sporazuma in sodelovanja. Zbliževanje med

narodov tega v preteklosti tako nemirnega in razcepljenega polotoka, zlasti pa še med rodnimi slovanskimi brati Bolgari in Jugoslovani predstavlja najdragocenejšo božično darilo ter napoveduje izid zvezde miru, oznanjevalke rojstva nove dobe v naši zgodovini. Toda s paktojem male antante in preorientacijo Balkana še ni izčrpana lista letošnjih pomembnih uspehov v boju za našo varnost. Položeni so bili tudi že prvi, zanekrat sicer samo teoretični, a vendar dragoceni temelji za velik blok naših prijateljev in zaveznikov, ki jim stoji na čelu veliki narod francoski. Naj se zgodi karkoli, naj propade razoroževanje in razpade tudi Društvo narodov, mi smo brez strahu za svojo bodočnost. Za nami stoji v Evropi najmanj 300 milijonov ljudi, ki hočejo isto ko mi in bodo za ta cilj pripravljali storiti vse, če bi bilo treba tudi znova preliti kri na bojnih poljanah!

Dasi je torej pogled v svet velike evropske in svetovne politike temen in malo ustrezajoč ideji praznika miru in dobre volje človeštva, je pogled v naš položaj vsaj opogumljajoč in obetajoč svetlejši dni. Bilo pa bi seveda napačno, če bi sedli prekrizanih rok na lavarke dosežanih uspehov. Delo za varnost in napredek naroda ter države je potrebno prav tako vsakodnevnega nadaljevanja, kakor delo za obstoj in razvoj posameznika in družine. V prvi vrsti pa je potrebna ljubezen in požrtvornost, ki ne računa samo z lastnimi osebnimi ali skupinskimi interesi. Nikjer ni človek sam! Naj gre kamorkoli, povsod je samo člen družbe: družine, naroda, človeštva, in kot član teh višjih edinic ima do njih stalne dolžnosti in obveznosti! Če bi se te resnice zavedali vsi v popolni meri, ne bi bilo nobenih potreb več po razprtijah, postali bi vsi ene sama velika človeška skupnost, nad katero bi potem angel lahko oznanil veliki Božič z zares resničnim klicem: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!« Pa ne je tistim, ki so dobre volje, marveč vsem, kar bi bili vsi. Toda ideali se ne dajo nikoli doseči v celoti, njihov ekstrem ostana vedno utopijska, a nič zato, tudi če dosežemo z dobro voljo le nekaj, smo dosegli veliko zase in za celokupnost. Za to so pa potrebna taka praznična premišljevanja, katerim sledijo globoki notranji sklepi.

Napravimo torej ob letošnjem Božiču vsi trden sklep, da se ne bomo dali zvesti po trenutnih krivih razpoloženjih, marveč bomo delali vsi in vse za svojo, svojega naroda in svoje države boljšo bodočnost. V tem znamenju bodi letošnji klic: Mir ljudem...

Komunike o razgovorih v Parizu

POTREBA PO OBNOVITVI RAZOROŽITVENIH POGAJANJ IN NEDOTAKLJIVOSTI AVTORITETE DRUŠTVA NARODOV.

PARIZ, 23. decembra. O zaključku francosko-angleških razgovorov je bil izdan naslednji kratek komunike: Angleški in francoski zunanji minister sta v prijateljskem razgovoru izmenjala svoje mnenja in stališča glede aktualnih političnih problemov. Predvsem se je poudarjala potreba obnove razorožitvenih pogajanj, kakor tudi nedotakljivosti avtoritete Društva narodov.

PARIZ, 23. decembra. Jutranji pariški tisk je zelo pesimističen glede uspeha sestanka sira Johna Simona s francoskimi državniki. Listi naglašajo, da je stališče Francije znano, da je torej vse

jasno in je bilo vsako novo posredovanje nepotrebno. Francija danes nikakor ne more pristati na nemške zahteve in je temu nihče ne more prisiliti. Kar se tiče nenapadalnega pakta, ki ga Nemčija ponuja Franciji, so vsi listi soglasnega prepričanja, da bi ta pakt še oslabil dosežanje pakta, ki nudijo Franciji te ali one garancije. Če je sir Simon prišel z namenom, da zagovarja glede Društva narodov italijanske zahteve, mu je bilo treba takoj povedati, da bi mogla Francija pristati le na modifikacijo v metodah dela Društva narodov, toda tako, da se te metode ne bodo poslabšale.

Van der Lubbe obsojen na smrt

DRŽAVNO SODIŠČE V LIPSKEM JE DANES RAZGLASILO OBSODBO V PROCESU O POŽIGU PARLAMENTA. VAN DER LUBBE OBSOJEN NA SMRT, DRUGI OPROŠČENI.

LEIPZIG, 23. decembra. Danes ob 9. uri je bila pred najvišjim državnim sodiščem izrečena sodba v procesu proti požigalcem palače državnega zbora v Berlinu. Palačo sodišča je oblegala velika množica ljudstva, ki pa se je vedlo silno disciplinirano. Točno ob 9. uri so pripeljali v dvorano van der Lubbeja, Torglerja, Dimitrova, Popova in Taneva. Med pripuščenimi poslušalci so bile tudi gospa Torglerjeva, mati in sestra Dimitrova ter nevesta Taneva. Predsednik senata dr. Biinger je nato v imenu nem-

ške države razglasil sodbo: Torgler, Dimitrov, Tanev in Popov se oproste vsake krivde. Van der Lubbe je obsojen na smrt ter na trajno izgubo državljskih pravic.

BERLIN, 23. decembra. Bolgari Dimitrov, Tanev in Popov, ki so bili v lipškem procesu radi požiga berlinskega parlamenta oproščeni, bodo, kakor se zatrjuje, odpeljani na mejo in za vedno izgnani iz Nemčije. Zdi se, da bodo vrženi v Češkoslovaško, ki pa še ni dala pristanka za prehod.

Sodelovanje Jugoslavije in Grčije

GRŠKI ZUNANJI MINISTER MAXIMOS JE VČERAJ KONFERIRAL Z JEVTIČEM IN BIL PRI KRALJU.

ZAGREB, 23. decembra. Grški zunanji minister Maximos, ki je prispel semkaj z ekspresnim vlakom v spremstvu svoje žene in vodilnih uradnikov svojega resora ter beograjskega grškega poslanika Melasa, ki ga je pričakoval že na državni meji, se je takoj po pristrčnem sprejemu na tukajšnjem kolodvoru, kjer so ga pozdravili mimo našega zunanjega ministra dr. Jevtiča, zagrebškega župana dr. Krbka, policijskega šefa Mihaldžića tudi še turški konzul z vsem uradništvom in naši vodilni zunanje-politični uradniki, podal v hotel »Esplanade«. Tamkaj je imel med 10. in 11. uro zaupen razgovor z dr. Jevtičem, ob istem

času pa sta se v hotelu sestala tudi francoski poslanik Naggyr in grški poslanik Melas. Po tej konferenci je bil Maximos sprejet pri Nj. Vel. kralju in dvoru v posebni avdienci, nakar je bilo inijmno kosilo na dvoru. Popoldne sta oba zunanja ministra nadaljevala svoje razgovore. Novinarjem je Maximos izjavil, da Grčijo zelo veseli vsak korak, ki ga stori Jugoslavija za zблиžanje balkanskih narodov in utrditev miru na Balkanu. Isto politiko vodi tudi grška vlada. Z ozirom na nadaljnji razvoj mirovne in prijateljske politike na Balkanu bo igral Zagreb še zelo veliko vlogo.

Razbita trgovinska pogajanja v Parizu

PARIZ, 23. dec. Pogajanja med Francijo in Nemčijo glede trgovinskega sporazuma so se razbila. Nemški delegati so sinoči odpotovali v Berlin. Francija nikakor ni mogla sprejeti nemške zahteve po zvišanju uvoza nemškega blaga v Francijo, češ, da bi v nasprotnem primeru Nemčija ne bila več v stanju zadostiti svojim plačilnim obveznostim. List »Excelsior« doznava v zvezi s prekinitvijo pogajanj, da bo najbrže že z Novim letom reduciran uvoz nemškega blaga na Francosko za 75 odstotkov.

Ruske železnice pod vojaško upravo

MOSKVA, 23. decembra. Vojaške oblasti so prevzele v sporazumu z vlado v svoje roke upravo in kontrolo nad vsemi železnicami v Rusiji. Ljudski komisar za vojsko Vorosilov je na seji vojaških strokovnjakov izjavil, da je bil ta ukrep potreben zato, ker so razmere na ruskih železnicah skrajno neurejene in je bilo opaziti mnogo sabotažnih dejanj na strani železničarjev, ki niso opravljali svoje službe tako, kakor to zahtevajo interesi države. V zvezi s tem prevzemom železnic po vojaški upravi trdijo tukajšnji

diplomatski krogi, da je postajal položaj na ruskih železnicah, ki so bile začudo izpuščene iz petletke, v zadnjem času vedno težavnejši in je grozila nevarnost popolnega zastoja železniškega prometa. Sedaj so vojaške oblasti določile posebne čete, ki bodo uvedle red na železnicah.

RAZDELITEV ROMUNSKIH MANDATOV.

BUKAREŠTA, 23. decembra. Kakor poroča »Rador«, je dobila liberalna stranka od skupnih 387 mandatov 300. Na drugem mestu je nacionalno-zarunistična kmečka stranka z 29 poslanci. Ostalih 58 mandatov je bilo razdeljenih na množestvilne majhne strankarske skupine. — Volilo je skupno 2.977.364 volilcev.

JAPONSKA DOBILA PRESTOLONASLEDNIKA.

TOKIO, 23. dec. Vsa Japonska se nepopisno veseli srečnega dogodka v cesarski družini. Cesarica Nagako je namreč rodila prestolonaslednika in tako izpolnila največjo željo vsega japonskega naroda, prav tako pa tudi vse cesarske rodbine in zlasti cesarja Hirohita samega. Tako je sedaj na Japonskem problem nasledstva prestopila končno zadovoljivo rešen. Japonska prestolnica se je odela v državne zastave.

NOV MRZLI VAL.

DUNAJ, 23. dec. V alpskih pokrajinah Avstrije sneži brez prestanka že od predvčerajšnjim. Vzrok meteža so topli in vlažni tokovi, ki so prodrli z Atlantika. Po sporočilih meteoroloških postaj pa izgleda, da se bo ta atlantska ofenziva kmalu končala, ker prihajajo s severa nove plasti hladnega zraka.

RADIO MARIBOR

specialno podjetje za radiotehniko, Glavni trg ob državnem mostu

ima v zalogi radioaparate vseh vodečih tovarn, od detektorja do 10-cevnega superheta. Interesenti naj zahtevajo v lastnem interesu ponudbe oz. brezobvezno predvajanje.

Mir ljudem na zemlji!

Srečne in vesele božične praznike želita vsem naročnikom, inserentom, čitateljem in prijateljem »Večernika« uredništvo in uprava.

Dnevne vesti

NAROČNIKOM IN ČITATELJEM »VEČERNIKA«!

Zaradi praznikov izide prihodnja številka našega lista šele v sredo 27. t. m. popoldne.

Smrt najstarejšega Mariborčana. Včeraj je umrl v izredno visoki starosti 97 let upokojeni učitelj g. Franc Kranjc. Pokojnik, ki je služboval na Štajerskem in Kranjskem, je bil najstarejši prebivalec našega obmejnega mesta. Do zadnjega pa je bil čil in čvrst. Bodi mu ohranjen trajen spomin, žalujočim preostalim naše iskreno sožalje!

Novi specialist za zobne in ustne bolezni. Te dni je opravil tukajšnji zdravnik g. dr. Rudolf Kac v Zagrebu pred državno komisijo ministrstva za socialno politiko in zdravstvo izpit za specialista za zobne in ustne bolezni. Novi specialist se je specializiral več let na dunajski univerzitetni zobni kliniki (prof. Pichler) in na oddelku za čeljustno kirurgijo prve kirurške klinike (prof. Ranzi) na Dunaju ter na vseučilišni zobni kliniki in čeljustnem oddelku (prof. Trauner) v Gradcu. Dr. Kac je deloval tudi kot zobozdravniški svetovalec na vseh klinikah graške univerze in kot lišni zobni zdravnik graške otroške klinike. Častitamo!

Dar Mariborske tiskarne naročnikom »Večernika«. Včerajšnji številki smo priložili stenski koledar za leto 1934., ki ga je darovala Mariborska tiskarna vsem naročnikom »Večernika«. Koledar je umetniški izdelek njene litografije, ki je ena najbolj uvaževanih v državi. V zadnjem času se je to domače narodno podjetje v vseh panogah zelo razširilo in moderniziralo. Ima poseben oddelek za ovojni papir, s katerim zalaga vso trgovino v državi. Nabavila pa si je tudi najmodernejši stroj za stereotipijo, ki bo eden prvih v tiskarski stroki naše države.

Uradni dan zbornice za TOI. Zbornica za TOI je odpovedala uradni dan, ki bi moral biti v sredo 27. t. m. v Mariboru. Zato bo prihodnji uradni dan v sredo 3. januarja.

Avtobusni promet na progi Maribor-Radgona ukinjen. Radi novega snega in snežnih zemetov je do preklica promet na progi Maribor - Gornja Radgona ustavljen. Avtobus pa tudi ne bo vozil na letošnji Božič na progi Maribor - Ptuj.

Nočna lekarniška služba. Prihodnji teden ima nočno lekarniško službo Minařikova lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

Marija Jeritza
Paul Hartman
Szöke Szakall
Leo Slezak
Glasba Franca Lehara

Darila za Božič: pisemski papir, amaterske albume, spominske knjige, polnilna peresa, koledarje, šolske potrebščine kupujte le pri Zlati Brišnik, Maribor, Slovenska ul. 11.

Marija Jeritza

v prvem milijonskem očarljivo lepem zvočnem vefilmu

Novi protituberkulozni dispensarji v Sloveniji. Dne 20. XII. t. l. je sklenila na Jesenicah konferenca, katere so se udeležili zastopniki Narodne protitub. lige, Bratovskih skladnic, Okrožn. ur. za zav. delavcev, Kranjske industrijske družbe, občin Jesenice in Bleda ter okoliških letoviških občin, da se na Jesenicah ozi-vo tvori protituberkulozni dispensar. Kranjska ind. družba je v ta namen takoj poklonila 20.000 Din. Pred kratkim pa je bil na pobudo agilnega šefzdravnika dr. Neubauerja ustanovljen na Golniku protitub. dispensar. Nadaljnja dva nova dispensarja se pa pravkar snujeta v Novem mestu in v Kranju, kjer je Narodna protitub. liga našla vse razumevanje ne le pri gg. županu dr. Ježku in Pircu, marveč tudi pri tamošnjem prebivalstvu.

Neobvezen obisk pred nakupom

božičnih daril

najlepših nogavic, modnih predmetov in pletenin, je najhvaležnejši le pri

»Petit Paris«, Gosposka 23

Namesto običajnega novoletnega punča in časopisnih novoletnih voščil svojim gostom, daruje kavarna »Orient« pomožni akciji 100 Din, revni deci 50 Din, PTL 50 Din in jugoslovanskim emigrantom 50 Din.

Lutkovno gledališče Sokola - matice v Narodnem domu ponovi v nedeljo 24. t. m. ob 15. uri pravljico igrano v 5 dejanjih »Snegulčica«. Ker bo to zadnja uprizoritev te lepe pravljice in tudi edina predstava med božičnimi prazniki, upamo, da bodo naši malčki napolnili gledališko dvorano do zadnjega kotička.

Za Silvestrovo pripravlja Sokol Maribor - matica Mariborčanom zopet zabave poln večer in prijetno slovo od starega leta. Na sporedu sta poleg raznih plesov in šaljivih točk na splošno željo tudi izrazni skladbi »Mladost« in »Prišla je miška«, ki sta na akademiji vzbudili največje zanimanje. Vstopnice so pri prodaji vnaprej cenejše (po Din 10) in se dobijo od srede naprej v trgovini Bureš. Vsa mesta v poštni službi zasedena. Poštna uprava ponovno opozarja, da so vsa mesta v poštno brzojavni stroki zasedena ter naj brezposelni ne vlagajo prošnji, ker jim jih bo uprava sicer vračala.

Calmetteov dispensar v Ljubljani. Dne 20. XII. 1933. je slovenska Narodna protituberkulozna liga v Ljubljani sklicala svečano odborovo sejo, da častno proslavi spomin na prvobornega protituberkuloznega profesorja Alberta Calmettea, ki je v Parizu pred kratkim umrl. Docent dr. Ivan Matko je v svojem slavnostnem govoru orisal velike zasluge Calmettea, ki si jih je stekel za pobijanje jetike kot ljudske in kužne bolezni. Calmette je dal človeštvu v roke v obliki učinkovitega protiseruma uspešno zdravilo proti kačjemu piku in proti tuberkulozi: zaščitno cepilo B. C. G., protituberkulozni dispensar z vsemi oblikami domačega in rodbinskega skrbstva in raz-

HRANILNE KNJIŽICE PREVZAMEM PRI NAKUPU ZA POLNO VREDNOST.

M. JLGGER-JEV SIN
Prodaja tudi na obroke! 4873

na važna odkritja na polju bakteriologije, imunitete in biologije jetičnega bacila in njegovega ultravirusa. Na to je odbor narodne lige soglasno sprejel predlog, da dobi društveni dispensar v Ljubljani v počastitev duhovnega velikana in genija Alberta Calmettea naziv »Calmetteov dispensar«. Šef zdravnik dispensarja, dr. Prodan, se je s toplimi besedami zahvalil za to čast in obljubil, da bo tudi v bodoče deloval v smislu in duhu Calmettea ter stremel, da ostane tudi naprej njegov dispensar vzor in matica vseh sličnih ustanov na teritoriju dravske banovine.

Klirinški promet med Jugoslavijo in Švico. Na klirinškem računu Jugoslavija - Švica je bilo plačano v korist švicarskim upnikom pri naši Narodni banki v Beogradu 15. t. m. 12.460.234.37 švicarskih frankov. V prejšnjem mesecu pa je bilo plačanih 11.752.613.28 švicarskih frankov. Od gornjega zneska še ni izplačano švicarskim upnikom za blagovne dolgove 1.095.461 švicarskih frankov, za druge dolgove pa 25.030 švicarskih frankov. Pri Narodni banki v Beogradu so nadalje prijavljene neizplačane švicarske terjatve za blago v znesku 2.872.793.80 švicarskih frankov, tako, da ostane za obračunavanje vsega skupna vsota 3.993.286 švicarskih frankov. Zadnje izplačano nakazilo je znašalo 8.971 švicarskih frankov.

Mirim, kraljica čokolade

Specialitete so:

MLEKITA — mlečna čokolada.
KAVITA — mlečna s kavinim okusom.
MASLITA — dezertna čokolada brez pri-mesi.
SADVITA — sadje v čokoladi.
Zapomnimo imena, da moremo zbirati po svojem okusu, ko kupujemo čokolado. 4672

Božičnica Nanosa. Kakor lani, namerava prirediti društvo »Nanos« tudi letos 24. t. m. ob 19. uri v mali dvorani Narodnega doma božični večer za brezposelne emigrante iz Julijske krajine in Koroške, na kateri jih bomo pogostili in obdarovali. Vabljeni so tudi vsi prijatelji društva, posebno oni, ki nimajo lastnega doma, da se božičnice udeležijo, da praznujejo kot ena družina, daleč od doma rojstvo Jezusovo.

Marija Jeritza

komorna pevka z najlepšim glasom sveta pride v
Kino Union

Kino Union. Danes sobota zadnji dan kriminalni film »Ključki tajnosti«. V nedeljo zaprto. Od ponedeljka dalje se predvaja zabavna opereta »Vesela svatba pri belem konjičku« po motivih splošno znane operete »Pri belem konjičku«. Poleg krasne glasbe vsebuje film izredno lepe naravne posnetke planin in jezera St. Wolfganga.

Grajski kino. Danes zadnji dan »Vrnite mi otroka«. Jutri 24. dec. zaprto. Od ponedeljka dalje se bo predvajala slajna opereta »Dekle kot si Ti«. (Noč pred zaroko). Vesel film s Szökeiem Szakallom in Liano Haidovo v glavnih vlogah.

Franco Jozefova grenčica urejuje redno odvajanje in je priporočljiva za duševne delavce in živčno slabe žene.

Dr. Varl Valentin

specialist za pljučne bolezni, ordinira od 11. do 1/2 13. in od 16. do 17. ure Gregorčičeva 6 Honorar röntgena za člane bolniške blagajne samostojnih trgovcev je enak kot pri drugih gg. zdravnikih. 4909

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Sobota, 23. decembra: Zaprto.
Nedelja, 24. decembra ob 15. uri: »Trnjulčica«. Premiera. Otroška predstava.

Ponedeljek, 25. decembra ob 15. uri: »Deseti brat«. Znižane cene. Ob 20. uri: »Mala Floramye«. Premiera. Izven.
Torek, 26. decembra ob 15. uri: »Trnjulčica«. Otroška predstava. Ob 20. uri: »Mala Floramye«.

Božič v mariborskem gledališču. Za letošnji božič bo v mariborskem gledališču pet predstav: Premiera otroške igrice »Trnjulčica« bo v nedeljo, 24. tm. ob 15. uri. Vsebinska tega dela je pri deci zelo priljubljena ter je pravljica, mestoma pa prav zabavna. Med dejanjem je dokaj plesnih, pevskih in glasbenih vložkov. Režira Rasberger, ples je nastudiral Harastovič, dirigira Gorinšek. Prvi božični praznik, ponedeljek, prinese popoldne ob 15. uri Delakovo priredbo Jurčičevega »Desetega brata«. Pri tej predstavi je zlasti zanimiva inscenacija, ki niha nekako v sredi med kinematografom ter gledališčem. Veljajo znižane cene. — Isti dan zvečer bo premiera operete »Mala Floramye«. To delo, ki ima veliko glasbeno vrednost, je danes zelo popularno preko naših meja ter njene melodije splošno prepevajo. Za to premiero, ki jo pripravljata kapelnik Herzog in režiser Skrbinšek, vlada po Mariboru splošno zanimanje. Nastopijo Udo vičeva, Zamejč-Kovičeva, Zakrajškova Gorinškova, Križajeva, Sancin, Skrbinšek, P. Kovič, Medven, Tovornik, Gorinšek, Harastovič, Furijan, Blaž, Nakrst, Verdonik in Crnobori. Pri premieri ne veljajo bloki. — Na Štefanovo bo popoldne ob 15. uri prva repriza pravljice igrice s petjem, plesom in godbo »Trnjulčica«. Zvečer ponove prvič Tijardovičovo priljubljeno opereto »Mala Floramye«.

V primerih zastrupljenja, povzročene-ga po zastrupljenju pokvarjenih jedil, kakor tudi po alkoholu, nikotinu, morfi-ju, kokainu je uporaba naravne Franco Jozefove grenčice bistven pripomoček. Zdravniška strokovna dela navajajo, da pri zastrupljenju s svincem staro preizkušena Franco Jozefova voda ne odpravi samo trdovratne zapeke, temveč učin-kuje tudi kot specifično protisredstvo. Franco Jozefova grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Žrebanje slik »Petrice« bo na sredega leta dan, uakar opozarjamo vse obiskovalce umetnostne razstave.

Štefani in Štefke! Na Štefanovo, 26. tm., priredi SK Železničar v prostorih ge F. Slugove v Studencih, Krekova ul. klubsko zabavo. Začetek ob 16. uri. — Igrala bo godba »Drave«. Na sporedu: ples, srečolov itd.

Kulturno društvo »Triglav« priredi na Štefanovo v Narodnem domu čajanko.

Gasilska četa v Pekrah vlnudno vabi na Silvestrov večer s srečolovom, ki bo v prostorih gostilne Tomše. Za vsestransko zabavo je v polni meri preskrbljeno.

V kavarni Rotovž

prijetno bivalšče, tu- in mozemski časopisi, privovrsna odprta vna, golažova juha, dva na novo prevlečena bilarda.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 0,8 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 0,7 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 12,8 stopinjah 748,7, reduciran na ničlo pa 747,1; relativna vlaga 89; vreme je oblačno in južno; vremenska napoved pravi, da bo vreme čez praznike obviselo in da ne bo novih življenjskih sprememb.

Proračun mestne občine mariborske za leto 1934

PRORAČUN JE ZA 117.712 DIN NIŽJI OD LETOŠNJEGA. IZDATKI ZA SOCIALNO SKRBNOST SO ZA 115.590 DIN VIŠJI OD LETOŠNJIH.

Po sestavi se proračun mestne občine mariborske za upravno leto 1934. precej razlikuje od letošnjega, kakor tudi od prejšnjih proračunov. Uvodoma vsebuje naredbo, po kateri se odobravajo izdatki na 23 milijonov 703.941 Din, in prav toliko tudi dohodki, ki so sestavni del omenjene naredbe. Nadalje navaja naredbo, da prenosi ali takozvani virementi med partijami niso dopustni, kakor tudi niso dopustni prenosi med osebnimi in materialnimi izdatki. S proračunsko rezervo ali fondom za nepredvidene izdatke razpolaga občinski svet. Krediti, odobreni za podpore in subvencije, se ne smejo zviševati iz proračunske rezerve, ne smejo pa se tudi zviševati krediti določeni za osebne izdatke. V prihodnjem letu se izpraznjena službena mesta ne bodo popolnila, izvzemši v neobhodnih primerih. Tudi je mestni občinski svet pooblaščen, da sme zvišati med izvrševanjem proračuna kredite izdatkov v mejah, presežkov letnih dohodkov, ki se dosežejo po mesečnih stanjih preko vsot določenih v proračun.

Izdatki enega proračunskega leta, ki niso mogli biti izvršeni iz kakršnihkoli razlogov tekom proračunskega leta, se smejo izvršiti tudi po preteku tega proračunskega leta. Vse občinske nabave pa, razen onih do 5.000 Din, se morajo vršiti z razpisom na občinski deski in pismenim pozivom tujke, ki pridejo za dobavo v poštev. Pri ponudbah ni merodajna najnižja ponudba, marveč kakovost blaga. Oziralo pa se bo na tvrdke in osebe, pri katerih se uporabljajo domače delovne moči, domači proizvodi in pri katerih je položaj delavstva oziroma osebja socialno pravičen.

Pisarniške potrebščine, razen specialnih, se nabavljajo v centrali. V delno kritje potrebščin, navedenih v proračunu, pa bo pobirala mestna občina od Novega leta običajne pristojbine, občinske doklade in samostojne občinske davščine, ki so navedene v proračunu. Če bi proračun za leto 1935. ne bil pravočasno odobren, sme mestna občina do odobritve poslovati z dvanaajstinami proračuna za leto 1934.

Proračun mestne občine mariborske je za prihodnje upravno leto razgrnjen pri mestnem knjigovodstvu. Iz njega posebej opazimo, da so predvideni izdatki za redni promet na 23 milijonov 703.941 Din, in sicer osebni izdatki na 3 milijone 936.845 Din, materialni izdatki na 19 milijonov 767.096 Din, izrednega prometa so pri osebnih izdatkih za 29.499 Din večji, manjši pa za 147.209 Din pri materialnih izdatkih. V celoti so torej izdatki rednega prometa za 117.712 Din manjši od letošnjih.

V osebnih izdatkih so upoštevani prejemki mestnih uslužbencev, in sicer splošne mestne uprave, mestnih davščin, zdravstva, socialnega skrbstva, znanosti, umetnosti in prosvete ter vojaštva v iznosu 2 milijona 759.197, ki so za 48.728 Din večji od letošnjih. Nadalje preskrbnine, v katerih so zapopadene pokojnine, vdovnine, vzgojnine in miloščine v iznosu 1 milijon 85.648 Din, ki so za 24.238 Din manjše od letošnjih. Drugi osebni izdatki, kakor pogrebni stroški, zdravila, bolniški stroški in bolniško zavarovanje pa so predvideni na 92.000 Din in so za 5.000 Din večji od letošnjih.

Materialni izdatki pa se razdele na splošno mestno upravo in so predvideni na 1 milijon 153.410 Din, ki so za 699.550 Din večji od letošnjih, na mestne davščine v iznosu 180.500 Din, ki je za 4.200 Din manjši od letošnjih; na občinske dolgove za anuitete in obresti v iznosu 8 milijonov 853, ki je za 692.524 Din manjši od letošnjega; za ceste, ulice, trge in sprehajališča 3 milijone 698.965 Din, in so za 433.569 Din manjši od letošnjega; za gasilstvo je predvidena dotacija v iznosu 106.860 Din, ki je za 910 večja od letošnjega; za zdravstvo 52.500 Din, za socialno skrbstvo 2 milijona 553.642, torej za 115.590 Din več kakor letos; za šolstvo 1 milijon 290.371 Din, torej 135.314 Din manj kakor letos; za znanost, umetnost in prosveto 215.100 Din, torej 27.310 manj kakor letos; subvencije

je za trgovino, obrt in tujski promet v iznosu 137.400, ki je za 44.700 Din manjši od letošnjega; za vojaštvo 20.000 Din, za raznoterosti, in sicer za vzdrževanje mestne policije, okrajnih glavarstev, javne bolnišnice in za fond za nepredvidene izdatke skupno 955.888 Din, torej za 474.365 Din več kakor letos.

Dohodki rednega in prehodnega prometa so predvideni skupno na 23 milijonov 703.941 Din in so za 117.712 Din manjši od letošnjih. Dohodki splošne mestne uprave so predvideni na 392.597 Din, in so za 297.840 Din večji od letošnjih; dohodki mestnih davščin so predvideni na 15 milijonov 301.707 Din, in so za 84.929 Din manjši od letošnjih. Dohodki obresti začasno naloženih glavnin in povračilo anuitet so predvideni na 6 milijonov 612.647 Din, in so za 495.948 Din manjši od letošnjih; doneski za vzdrževanje cest in odškodnine za uporabo javnega sveta so predvideni na 650.950 Din, in so za 50.000 Din večji od letošnjih; dohodki raznih sodniških in občinskih glob ter prostovoljnih doneskov so predvideni na 51.050 Din, in so 5.000 Din manjši od letošnjih; dohodki šolstva so predvideni na 120.000 Din; dohodki priznavalne najemščine pa na 40.000 Din, in so za 18.325 Din večji od letošnjih.

Dohodki in izdatki regulacijskega sklada so predvideni na 50.000 Din, in so za 65.000 Din manjši od letošnjega; dohodki meščanske imovine so preračunani na 36.230 Din, in so torej za 950 Din manjši od letošnjih. Na isto višino pa so preračunani tudi izdatki meščanske imovine; dohodki mestnih ustanov so preračunani na 19.372.51 Din, izdatki pa na 22.974.31 Din, tako, da znaša primanjkljaj 3.600.80 Din.

Mestna podjetja so ločena od proračunskih postavk in so sestavila svojo bilanco, v kateri izkazujejo 22 milijonov 651.100 Din izdatkov in prav toliko do-

hodkov. Izdatki za plače so predvideni na 1 milijon 942.200 Din, za mezde na 3 milijone 512.400 Din, za socialne datjave na 341.900 Din, za razne doklade na 33.600 Din, za pokojnine in miloščine na 282.700 Din, za potnine na 21.500 Din, za obrestovanje in odplačila na 6 milijonov 229.800 Din, za uporabo javnega sveta na 650.800 Din, za davke, pristojbine, zavarovalnine na 905.100 Din, za vzdrževanje zgradb na 682.500 Din, za vzdrževanje omrežja na 899.500 Din, za vzdrževanje strojev, aparatov, vozil itd. na 605.800 Din, za pisarniške potrebščine na 96.400 Din, za obratni material na 3 milijone 571.000 Din, za razno na 146.800 Din, za nove naprave pa na 2 milijona 792.100 Din.

Dohodki mestnih podjetij pa so preračunani za oddajo vode na 1 milijon 650.000 Din, za oddajo plina na 1 milijon 630.000 Din, za prodajo koksa na 504.000 Din, prodajo katrana na 65.000 Din, za plinometerščino na 78.500 Din, za preskrbo kuriva na 866.000 Din, za električni tok na 4 milijone 135.000 Din, za elektroštevniko na 490.000 Din, za prispevke za gradnjo elektriškega omrežja na 80.000 Din, za inštalacijska dela na 306.000 Din, za cestna dela na 1 milijon 815.900 Din, za prodajo gramozja na Din 12.000, za izpraznjevanje greznic na Din 180.000, za izkupiček za fekalije 100.000 Din, za najemnine stanovanjskih hiš na 2 milijona 228.900 Din, za razne najemnine na 22.800 Din, za klavnino 827.400 Din, za oglednino na 281.500 Din, za trihinoskopski pregled na 40.800 Din, za hlevnino 11.200 Din, tehtarino 10.000 Din, za izdajo živinskih potnih listov na Din 35.000, za hladihino na 219.600 Din, za prodajo ledu na 65.000 Din, za avtobusni promet 2 milijona 800.000 Din, za prodajo raznega materiala na 985.000 Din, dohodki mestnega kopališča na 275.000 Din, Mariborskega otoka na 280.000 Din, pogrebnega zavoda 620.000 Din, in razni drugi dohodki na 21.800 Din. Bilanca mestnih podjetij pa izkazuje med dohodki tudi 2 milijona 14.700 Din posojila, ki je potrebno za ravnovesje v njenem proračunu.

Občni zbor naše prve znanstvene organizacije

ZGODOVINSKO DRUŠTVO V MARIBORU V LETU 1933.

Težke razmere današnjega časa ovirajo vsepovsod razmah našega kulturnega življenja, v kolikor pa to ni primer, nastopa zlasti v večjih kulturnih središčih amerikanizacija znanstvenega dela, ki vodi znanost do neke vrste obrti. Zgodovinsko društvo v Mariboru je ena najvažnejših naših znanstvenih ustanov. Njemu in Muzejskemu društvu se ima Maribor zahvaliti, da ni v znanstvenem pogledu še izrazitejša provinca, kakor je že sicer. Poleg tega pa je prav Zgodovinsko društvo ono, ki zaradi svojih znanstvenih zvez z domovino in s tujino ustvarja iz Maribora doma in drugod vedno bolj priznano znanstveno središče, kar je pred dnevi zopet potrdil dolgoletni predsednik Jugoslavenske akademije znanosti v Zagrebu g. dr. G. Matijević.

Pred dnevi je bil društveni občni zbor, na katerem so podali odborniki poročila o delu v letošnjem letu. Izredno velik uspeh in obenem razbremenitev je doseglo društvo, ko je postal društveni arhiv letos samostojna javna banovinska ustanova z lastnim statutom. Nič manjši uspeh pa ne pomenijo društvene publikacije, s katerimi koraka Zgodovinsko društvo brez dvoma na čelu vseh slovenskih znanstvenih organizacij. Posebno moramo poudariti krasen zbornik, posvečen Ptuj, ki je obenem z Levstikovim zbornikom najvažnejše znanstveno izdanje, ki ga je letos doživela Slovenija. Da zahteva to delo kljub vsemu idealizmu članstva in odbora žrtve, je bilo razvidno zlasti iz blagajnikovega poročila. Vendar če upoštevamo, da je ptujski zbornik stal preko 50.000 dinarjev, potem moramo ugotoviti, da je društvo dobro gospodarilo, ko izkazuje koncem leta dolga samo okoli 15.000 Din. Društvena knjižnica je narasla za preko 500 knjig, med katerimi so tudi dragocena

izdanja iz tujine, ki prihajajo v Maribor kot zamena za ČZN. Od darovateljev sta na prvem mestu — kakor vedno doslej — predsednik prelat dr. Kovačič in blagajnik upravnik Vrabl. Društvena knjižnica je združena s Študijsko knjižnico, društveni arhiv pa z Banovinskim arhivom. Arhiv je v preteklem letu pridobil listinske arhivalije zlasti iz Prekmurja, kjer mu je šel na roko dr. A. Trstenjak, nato arhivalije, ki očitujejo naš narodni prerod in od katerih je najvažnejša politična korespondenca B. Raiča ter naših predvojnih politikov. Da je društvo pridobilo zadnje, je zasluga nar. poslanca g. Zemljiča in župnika pri Kapeli č. g. Škofiča.

Pri volitvah je ostal v bistvu stari odbor, pomlajen z dvema mlajšima silama, V. Novakom in dr. S. Trdinovo, pregledniki pa z g. F. Burešem. Napredek društva, ki daje nam vsem garancijo, da naše življenje še ni tako pri tleh kakor se mnogokrat bojimo, pa bi kljub vsem društvenim naporom ne mogel roditi onega sadu, kakor ga je, če društvu ne bi stal dobrohotno ob strani pomočnik bana g. dr. Pirkmajer. V zavesti tega je občni zbor izrazil g. pomočniku bana javno zahvalo.

Trideset let že deluje mariborsko Zgodovinsko društvo in preživlja danes kljub uspehom grotne težkoče, kakršnih ni doživljalo niti v dobi stare Avstrije. Da bo moglo rešiti vse naloge, ki ga čakajo, rabi od javnosti tiste pomoči, kakor mu jo je nudila v času pred osvobojenjem. Izobraženec, ki ga danes v tem položaju ne bi podpiral, ne more poudarjati, da je naroden in kulturn. Narodnosti in kulture brez žrtve in dela ni. Za delo garantira društvo, za žrtve pa mora garantirati javnost.

**PRAVI DOMAČI
IZDELEK**

**Božične perspektive
ob meji**

Razmišljanja Mejaša narodnega borca.

Neizprosna resnoba nas duši, ko nam dnevi sipljejo skrbi in težave kar sproti na pot. Pod težo zlohodne vsakdanjosti se upogiba križ in v lice se nam zarezujejo vedno bolj globoke brazde.

Le ob božičnih praznikih se nam svet zazdi prav tak, kakršen je bil za časa otroških let. Prazniki miru in sprave? Ironija! Spomenica sina Božjega bo donela v brezglavo zmedo, iz katere človeštvo zamaš išče izhoda.

Gospodarske nadloge tarejo danes vse stanove brez izjeme. Neka fatalistična mentaliteta hoče skoroda že objeti svet. Dalekosežne politične in gospodarske dogodke, ki posegajo v jedro življenja, sprejema večina brezvoljno in brezbrizno, kakor da so obupali, da bi se na dogodkih moglo sploh kaj spremeniti. Taka resignacija je velika nesreča današnjega življenja!

Malokdo danes veruje, da bi se dalo še kaj na bolje obrniti. Marsikdo trdi, da bo že šlo in se bo položaj po nekakšnem čudežu tako zasukal, da bo vse prav. V tako nezdravem vzdušju je mogoče, da uspevajo najbolj fantastične govorice, ki razmere še slabšajo. V tem stanju življenja ne oblikuje več razum ampak — zunanja nagnenja.

In vendar kriza, ki razjeda povojno življenje, ni in ne more biti neozdravljiva!

Najhuje udarjeno je naše obmejno ozemlje ob severu, kakor ste že večkrat poročali. Vidimo v zadnjem času prizadevanja za podvig naših razmer, opazimo pa dva strogo ločena nazora najrazličnejših interesov. Kakor nam eni hočejo pomagati z idealističnimi akcijami (izleti, knjižnicami, petjem itd.), tako prevladuje na drugi strani gospodarstvo, ki je pri nas danes — bolj kot kje drugod — obupno.

Izkušnje kažejo, da se še le s podvigom narodnega gospodarstva prične utrditev nacionalne in državljanske zavesti. Zato bomo toplo pozdravili odločno voljo onih, ki hočejo v skupni anketi predvsem reševati najtežje obmejne gospodarske probleme. Še le skupna fronta cele severne državne meje bo mogla dvigniti glas za gospodarsko in socialno pravičnejšo ureditev obmejnega ozemlja.

Zato proč z malodušjem, proč s frazami, proč s cepljenjem sil! Stvarno je treba na skupnem sestanku razčistiti položaj, jasno poudariti težkoče in odločno pokazati smernice za zboljšanje razmer! Pri tem je seveda najvažnejše vprašanje, kako najti modus vivendi vseh obstoječih društev, katerih je vsekakor preveč in — na žalost — nastajajo še vedno nova.

Prepričani smo, da bodo merodajni činitelji zaledja temeljito proučili vse razmere, kajti za izdane ukrepe še ne zadostujeta dobra volja in intuicija, kakor so to soglasno pred kratkim ugotovili obmejni učitelji. Obmejna politika mora biti sistematična in se ne sme omejevati samo na ozdravljenje raznih lu-

dih posledic, ki jih prinaša tok gospodarske krize s seboj. Treba je zgrabiti torej zlo pri korenini ter regulativno vplivati na vse duhovne elemente.

Obmejni kraji ne smejo — kot važen faktor strateških pozicij — imeti vtisa, da jih kdo samo tolaži, sicer pa izžema in omalovažuje!

Naj bi božična anketa trajno in nezlomljivo utrdila v Mariboru prepričanje in spoznanje, da je žarišče optimistične vere v bodočnost potrebno predvsem — meji.

V tem znamenju: blagoslovljen Božič!
Mejaš.

Docent dr. Ivan Matko:

Prvi jugoslovanski profituberkulozni kongres

ZASEDANJE KONGRESA od 10.—13. MAJA L. 1934.

Prvi jugoslovanski protitub. kongres priredila prihodnje leto Jugoslovanska liga proti tuberkulozi v Beogradu in društvo jugoslovanskih ftizeologov. Na seji Narodne lige v Ljubljani je bil dne 20. XII. 1933. sprejet sledeči program kongresa: četrtek, dne 10. maja 1934., ob 9. uri dopoldne otvoritev in konstituiranje I. jug. protitub. kongresa v zdravilišcu Brestovcu pri Zagrebu. Ob 10. uri proslava 25letnice zdravilišča Brestovca. Ob 11.30 svečana seja društva jugoslovanskih ftizeologov s priključenim znanstvenim predavanjem prof. dr. A. Radosavljeviča iz Beograda o »Klasifikaciji pljučne tuberkuloze«. Ob 17. uri istega dne otvoritev zdravstvene razstave »Šole narodnega zdravja v Zagrebu«. V petek, dne 11. maja 1934 nadaljevanje kongresa v Ljubljani. Ob 9. uri občni zbor Narodne protitub. lige v Ljubljani. Ob 11. uri oficialna otvoritev ljubljanskega dela kongresa. Nato občni zbor Jugoslov. lige proti tuberkulozi. Ob 15. uri v dvorani Delavske zbornice predavanje I., socialno higienskega dela kongresa. Prva glavna tema kongresa bo zakonito pobijanje tuberkuloze v Jugoslaviji. Dr. Dj. Stajić, šef voine sanitete in predsednik Jug. protitub. lige predava o »Jugoslovanski zakonodaji v boju proti tuberkulozi«. Dr. Željko Hahn, šefzdravnik Središnjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu o »Socialnem zavarovanju v boju proti jetiki«. Dr. Joža Bohinjec, ravnatelj okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani in predsednik slov. Narodne protitub. lige pa o »Upravnih ukrepih v boju proti jetiki«. Istočasno bo v veliki dvorani okrožnega urada za zav. del. v Ljubljani drugi medicinsko-znanstveni del kongresa z drugo glavno temo »Sodobno zdravljenje tuberkuloze«. Predava g. dr. Neubauer, šefzdravnik na Golniku.

V soboto, dne 12. maja 1934. bo v Ljubljani ob 8. uri na kraljevi banski upravi konferenca zastopnikov tuberkuloznih lig, zastopnikov državnih oblasti ter banovinskih uprav. Tema konferenče bo: »Direktive v zakonodaji proti tuberkulozi« na podlagi resolucij, sestavljenih prejšnji dan. Ob 10.30. uri nadaljevanje I., socialno-higienskega dela kongresa v dvorani Delavske zbornice. Tu bo predaval docent dr. Ivan Matko o III. glavni temi kongresa »Šola v tuberkulozi«. Na pobudo doc. Matka zaprosi Narodna liga tako Jug. učiteljsko združenje kakor tudi Združenje jugosl. profesorjev za koreferenta. Imeni obeh koreferentov se pravočasno objavita. Istočasno bo od 10.—13. ure v dvorani Okrožnega urada za zav. delavcev nadaljevanje II., medicinsko-znanstvenega dela kongresa. Za primer, da se priglasijo preveliko število debaterjev, so predvideni nadaljnji prostori, da se lahko oba dela kongresa nemoteno vršita.

V soboto popoldne izlet na Golnik in Bled. V nedeljo 13. maja 1934 odhod kongresistov v Topolšico, kjer bosta občni zbor in kongres specialistov ftizeologov. Nato predavanje šefzdravnika dr. V. Saviča o »Kolapsni terapiji v splošnem«. Sporedno s tuberkuloškim kongresom bodo po vsej državi tuberkuloški dnevi in po vseh šolah ter vojašnicah predavanja o tuberkulozi.

Priprave za I. jugoslovanski protituberkulozni kongres so v polnem teku. Slovenska Narodna liga je prevzela financiranje in organiziranje kongresa.

Vsakdo

potrebuje dobrega

urarija

Nerazdobljiva stekla, originalni sestavni deli jamčijo pri uri točnost. To vam lahko nudi samo strokovnjak

M. Jäger-^{ev} sin
Maribor, Gosposka ul. 15

Prodaja na obroke!

Prodaja na obroke!

protituberkulozna udruženja, predvsem Češkoslovaške, Poljske, Bolgarske, Romunije in balkanska zdravstvena federacija, h kateri med drugim pripadata Turčija in Grčija. Pri ministrstvu zunanjih zadev pa se takoj store vsi koraki, potrebni za povabilo in ev. obisk protituberkuloznih združenj v Rusiji. Po izjavi oficijelnih sovjetskih delegatov zdravnikov-znanstvenikov na medicinskem kongresu v Poznanju t. l. in po informacijah, dobljenih od njih po docentu dr. Matku ni izključeno, da se I. jug. protitub. kongresa udeležijo tudi Rusi, ako bi ovire ne bile nepremostljive.

Organiziranje I. jug. protitub. kongresa je spojeno z znatnimi gmotnimi žrtvami. Radi tega se je Narodna liga obrnila na razne činitele za podporo in takoj prejela od banske uprave v Ljubljani 10.000 Din, od Okrožnega ur. za zav. delavcev 5000 Din, od magistrata v Ljubljani 5000 Din, od magistrata v Mariboru 1000 Din, od Rdečega križa 1000 Din itd. Večje vsote pričakuje liga še od ministrstva soc. politike in nar. zdravja, od min. prometa, ministrstva šum in rud, od S. U. Z. O. R. ja itd. 30 dni pred kongresom se bo pisala v vseh šolah v Sloveniji šolska naloga s temo »Kaj je tuberkuloza in kako naj jo uspešno pobijamo«. Za tri najboljše naloge je razpisal doc. dr. Ivan Matko nagrade 500, 300 in 200 Din.

prežališče, gledaš zimo okoli Sv. Areha in ves prelepi zimski svet, ki se ozira nanj sv. Areh, takorekoč z vzvišenega stališča. Utegne te, če si oprezen, presejati beli planinski zašček, kaka kunalisa ali srna, kaka divja koza izpod »Treh hlebov«, tvoj pogled pa bo vendarle raiši se držal tihe idile in veličastne grandioznosti, ki jih vidiš s tega sicer tako ponižnega lesenega stolpa. Pod tabo se razprostira vsa mehka milina Dravske doline od blestečega gradiča Viltuša preko ruških in bistriških vročih vinskih gor, preko Slovenske Kalvarije, od sv. Duha, sv. Vrbana, od Bistrice in Kamnice tja do Maribora. Gledaš velik del Slov. goric do Kapele in Radgone. Za vsem tem pa raste vedno višje in kipi pod nebo Gólica z nedoglednimi snežnimi poljanami. Hochschwab, Wechsel, Schöckl, en sam dolg snežen in leden zid, ki v svoji raztegnjenosti, v svoji divji raztrganosti in nebatični višini tvori pravi in prijetno učinkujoči kontrast k mehkim črtam idilične pokrajine okoli našega Pohorja in okoli njegovega Sv. Areha.

Kadar so pohorski drvarji in vozniki s svojimi enostavnimi sanmi, brmi, hlodi in plohi na svojih voznjakh s pohorskega grebena od Sv. Areha doli do Ruš izvozili in izgledili zasnežene poti, ceste, jarke in globače, tedaj ima Sv. Areh najlepše, najzanimivejše in tudi najboljše sankališče. Trate, Strmice, Ovčja ravna, Apnica, Mih. Čander, Repolusk so samo nekatere postaje s tega edinstvenega sankališča. V 25 minutah lahko prevoziš na svojih sankah pot, za katero si prej do Sv. Areha iz Ruš rabil tri ure. Sv. Areh pa, po pohorski pravljici sam pristen otrok pohorske zime, je prav letos tudi poskrbel za to, da se smučarji od njega čez Glažuto brez vsake ovire po dobro izpeljani smučarski cesti pripeljejo lahko naravnost do kolodvora v Rušah. Zgradil je čez globoke jarke dobre mostove; skale pa, ki bi ovirale pot, je kratkoma preklal in presekal, da skoz nje smučar brez vsakega nanora srečno nizdol.

Zima pri Sv. Arehu je lepa in zdrava, kakor je sploh zdrava in lepa pohorska zima. A je tudi trdovratna in vztrajna. Ob Dravi in Dravinji bodo že peli drozgi in kukavice, pri Sv. Arehu bo še zima in dobra smuka. A ko se prikažeta jazbec in polh, ko se vrnejo golobje, ključnači, brinovke in komatarji, tedaj se bo moral tudi Sv. Areh s svojo lepo zdravjo zimo umakniti v kot. **Dr. Fr. M.**

3) Tri nakopičene skale nad Šumikom.

Lepote našega belega Pohorja

PRI SV. AREHU POZIMI

Sveže smučine se vijejo kakor dolge bele niti od Sv. Boifenka preko jasnih zasneženih poljan po hrbtu Reškega vrha, skozi solnčnosvetlo bliščeče se gozdove okoli Perkovega vrha, čez Sedovec mimo lesenega križa in dveh starih zidanih kapelic k Sv. Arehu. To ni samo starodavna, pristinopohorska cerkev z znamenitim kamenitim grobom mogočnega kralja Henrika, z grobom, kakršnega ima edino še sv. Modest, karantanski škof, v častiljivi cerkvi Gosposvete. To ni samo planica, po tisočih smučinah dihajoča zimska radost, veselje in življenje, odpirajoča pogled na prekrasni zimski svet, lesk in blešč širnega Dravskega polja, bakrenosvetlikačnega se edinstvenega reliefa vinorodnih Haloz z Bočem, Rogaško goro, z Mazljem, Medvednico in zagrebškim Slemenom v ozadju! Sv. Areh pomeni — in še prav posebej po zimi — važno, po svoji preteklosti veleznažno, po bodočnosti, ki se mu obeta, nadepolno oporišče in izletišče za vse mnogoštevilne zimske športnike, ki na smučeh, na krpljah ali tudi brez obeh želijo uživati neprecenljive blagodatni pohorske zime. »Ruška koč« ima in nudi mnogo več od tega, kar bi tujec pričakoval po njenem skromnem imenu. Ta prvi spomenik in simbol slov. plan. na Poh. je pravcato selišče, skoro tako veliko kakor župnijska vas sv. Martina, pod katerega spada; selišče, ki se s svojimi tremi, vilam podobnimi, enonadstropnimi stavbami, namenjenimi dragim gostom, solnči in greje v ultravioletnih, toplih žarkih višinskega zimskega solnca; je selišče, ki v svojih zračnih, od bukovnega soka in lesa dišečih in razgretih kotlih in kottičkih nudi vsem, posebno pa smučarjem, ono toplo domačnost, ki jo od pravega smučarskega doma vsak smučar upravičeno sme pričakovati.

Nič ni mraza pri Sv. Arehu po zimi. Sredi visokih snežnih in oledenih skladov, tik ob zasneženih smrekah, na majhnem, do tal zamrzlem ribniku stojiš, pa ti je toplo, tako toplo, da potegneš izpod cerkvenega stolpa poletni ležalnik, ležeš nanj, si odgrneš prsi in se pričneš solnčiti prav tako kakor po leti. Toplomer, ki visi ob vratih na južni steni kočice, doseže opoldne v solnčnih zimskih

dneh nad 30 stopinj Celzija. Tedaj prične neko tajinstveno gibanje, vrvenje in življenje v onih zasneženih, starih in okorelih smrekah, ki na severni strani obdajajo v polkrogu cerkev sv. Areha. »Ruško« in celo planico, ki na njej stoji. V najvišjih krvnjah se začne. Kakor da bi se zbudila iz začaranega spanja in koprnjenja, se streše najvišja vejica, ona, ki je solncu najbližja in najbolj izpostavljena solnčnim pramenom. Sneg, njena odeja, nieno ogrinjalo, njen plašč, se zrahlja in pade z nje; sama pa se dvigne, poskoči kakor na mehki postelji in s svojimi čistim, zelenim očesom bistro, veselo in radovedno pogleda v prekrasno zimsko solnce, hvaležna mu, da jo je ogrelo in prebudilo. Z najvišjih vejic pada snežna odeja na nižje; solnce pripeka tudi v globino vedno topleje; zdaj tu, zdaj tam, zdaj spodaj, zdaj zgoraj se budi, tresenje in izpregledavao veje in vejice; čudno življenje v tej trdi, hudi zimski okorelosti. Komaj čutis tamošnje pice, ki pihljajo skozi gosto smrekovje; v daljavi začuješ mehke, sladke in ubrane melodije. Morebiti pozvonja zvon v zvoniku sv. Martina, sv. Treh kraljev ali sv. Urše. Toda sape vlečejo s severa proti jugu in ni mogoče, da bi od teh treh cerkva, ki stoje vse južno od sv. Areha, zračni valovi, vzgibanji od njihovega zvonjenja, segali do sem. To je milo in mehko, ubrano zimsko petje, zimska pesem in melodija mnogoštevilnih znanih in neznanih drobnih ptičev, ki v teh pohorskih gozdovih okoli sv. Areha kličejo, svrčijo, žvrgolijo in prepevajo, kakor da je v njihovih srčecih že prava pomlad. Misliš bi, da so smrekovi češarki ledeni in trdi, da so storži, plodi in semena na jelkah, hojah, mecesnih, javorih, jerebibrab in jelkah trdi kot kamen in zato neuzitni. Pa vidiš, kako tolsti krivočlunji obrirajo smrekove storže ter se kličejo s svojim glasnim, razposajenim »čik, čik«. Kalini, kraljički, kalandre, debeli pisani dleski žvižgajo in piskajo vse vprek; s Sedovca ali z bližnje Glažute kliče in se dere laška šoja; v povirju Poljskave tik pod sv. Arehom tam kjer pri Žigartu in Vranjaku rezko piskajo oledenele žage blizu nekdanjih cerkev sv. Tomaža in sv. Primoža, pa se razlega do sem gori veselo evrčanje in čebljanje celih jat liščkov, ki se v svojih pisanih zimskih kožuških zibljejo kakor redko kje drugod na mecesnovih krošnjah, pobirajoč iz njihovih plodov sladka semena. To je prava pomlad sredi zime pri sv. Arehu.

Treba je, da zdrkneš na svojih smučeh po starih smučinah v zapadni smeri k razgledniku, ki so ga v zadnji jeseni Rušani postavili ob poti nad Čandrovo frato. S tega 8 m visokega razglednika, ki je obenem tudi kaj pripravno lovsko

Gosposka ul. 13

Kulturne vesti

Kronika. Mestna občina ljubljanska bo izdajala revijo »Kronika«, ki se bo bavila z vsemi sodobnimi in zgodovinskimi vprašanji. Sodelovali bodo najuglednejši znanstveniki, književniki, slikarji, glasbeniki in arhitekti. Obsegala bo po 120 strani velike kvartne oblike, tiskana na najboljšem papirju. Poleg ilustracij med besedilom jo bodo kratile slike v bakrotišku in večbarvne priloge. Izhajala bo štirikrat na leto. Revija bo stala celoletno 60, polletno 30 in četrtletno 15 Din. Naroča se: Uprava revije »Kronika«, Ljubljana. Mestno načelstvo. Brez dvoma bo to naša najboljša revija, zato jo vsem toplo priporočamo!

Program založbe »Evalit« za novo leto. »Priateljeva« knjižnica v Ljubljani si je sestavila za tekoče leto sledeči knjižni program: Upton Sinclair »Alkohol«, III. del; H. G. Wells »Boj z Marsovc«, I. del in II. del; Vladislav Vančura »Bég v Budini«, I. del in II. del; J. Šmelov »Marty«, Klabund »Porčica«, Hermann Sudermann »Mačja brv«, I. II. in III. del ter Pierre Louys »Ženska in možiceli

Avstrijske šilinge, italijanske lire, ameriške dolarje, franke

in vse druge valute prodane najugodnejše pri

Putniku

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 35.
Tel. int. 21-22.

Konces. menialnica. Oficijelni potovalni biro!
Tujsko prometna zveza, 4868

Kulturni pregled

Naša likovna umetnost

PRVA SLIKARSKA RAZSTAVA KLUBA »PETORICE«.

V terasni dvorani hotela »Orel« se danes zaključila prva slikarska razstava novega mariborskega umetniškega kluba »Petorice«. Novi klub si je nadel nalogo hoditi skupna pota v slikarstvu, pota, ki vodijo k naši pokrajini in človeku v njej, kar je bilo povedano podrobneje tudi že v »Večerniku« objavljenem programu. Klub tvorijo akad. slikarji profesorji Karl Didek, Karel Jirak, Ivan Kos, Franjo Košir in Albert Sirk, ki delujejo sicer v Mariboru, Celju, Ptuj in Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. Razstava sama je dokazala, da je med člani kluba tudi tesna notranja vez in je bila zato morda najbolj enotna med vsemi dosedanjimi v našem mestu. Slikarji, ki so tu razstavili svoja dela, so večinoma že znani naši javnosti. Jirak, Kos in Košir so n. pr. razstavili svoja dela tudi že letos poleti o priliki prireditve Mariborskega tedna.

Ivan Kos je Mariboru najstarejši znanec, dasi po letih ni najstarejši v družbi mlade »Petorice«. Razvoj njegove umetnosti smo lahko zasledovali od prvih posvetkov do sedanjega dozorevanja, in ugotoviti moramo, da je bil zdrav, močan. Ivan Kos stoji s to razstavo pred nami večinoma že kot umetnik, ki je našel svoj tipični izraz. Po svoji naravi ljubi resignacijo in statiko; ni morec v revolucionarnem smislu, ne v izrazu ne v tehniki. Vsa njegova dela, krajine kakor skupine in portreti, pa naj bodo grafika, akvareli ali olja, dokazujejo lirično to statike. Za dokaz te trditve zadostuje že pogled na njegove svojevrstne, deloma zelo posrečene risbe berančev ali popotnikov. Vsi njihovi obrazi izžarevajo ozon resignacije. Prav zato morda tudi ljubi ponižane in razžaljene ljudi, ki jih je življenje ociganilo za materialno in duhovno srečo. V akvarelih ljubi harmonijo barv od rahlih, lirčnih, do krepkih, baladnih tonov. (Pomlad! — Koroška cerkvica!). Za njegovo upodabljanje resignacije pa služi kot primer poleg risb tudi akvarelni portret »Dekle«, ki je sicer nežen v tonih, kakor poezija zasaniata bridkosti. V tem notranjem smislu je Kos n. pr. veliko nasprotje Sirku, pa vsaj od daleč tudi Jiraku.

Karel Jirak, ki razstavlja v Mariboru že ponovno, je pa vendar nekoliko bližek Kosu, dasi na svoj način in morda najbolj v pastelu. Tudi Jirakova umetnost je statika, ne dinamika. Motivno ljubi zelo izrazito pokrajino in ljudi v njej, kar nam dokazuje, da je bil menda on sestavljalec programa »Petorice«. Po svoji tehniki upodabljanja je krepak, včasih trd in pretrd, a zmaga vedno s harmonijo tonov in barv. V njem ni resignacije, precej je volje, zlasti v pokrajini, za tudi znanje peče. Po smeri se nagiblje k realizmu, a ga poimuje in oblikuje čisto po svoje, podčrtuje ali briše. Oj »Haloške pokrajine« do »Dela na polju« je razvrščena vsa ta pot. Njegovo statično upodabljanje se izraža povsod; a morda najbolj v olju. Tu opazamo trdoto ploskev in linij, ki jih pa oživlja izbranost barv. V »Dekletu z naših goric« je čista statika, pa tudi dinamika v »Želji« zamira ploskovno-linijiski statiki, dasi je slika po kompoziciji in barvah odlična. Največ, a okornega gibanja, je v »Likofu«. Najbolj negibna je »Potrebna skupina Curkovih fantov«, o »Portretu dekleta« sem pa pisal že poleti. Na splošno se bliža Jirak lastni dozorelosti in nam tako še veliko obeta.

Franjo Košir je v bistvu pesnik, poseben pa v akvarelih, kjer ljubi rahlo zasaniatost z izgubljenimi se ozadjem, nežnimi linijami in modrimi toni. Ti modri toni so njegov najgloblji izraz, in menda ga prav zaradi tega zelo zanima voda. Najdete jo skoraj na vsaki sliki, razen na portretih. Njegov najboljši akvarel je s tega stališča »Sava pri Brodu«. Je dober, svojski krajinar ter je zlasti v pokrajini z vodo dosegel svoje najvišje izčiščenje v olju »Reka Sora«. Tu je tudi tehnika najbolj dognana. V portretih ljubi zamišljeni mrak; premočni pa so njegovi zeleni toni v obrazih, zlasti pri portretu »Mary«, kar spominja deloma na upliv učiteljev na akademiji. Trd, skoraj docela drugačen je pa v ti-

hožitjih. Tudi v njem prevladuje statika. Košir ima mnogo vrlin, ki jih bo gotovo znal s pridom izkoristiti.

Didek je razstavil malo, zato je sodbena težka. Po tem, kar smo videli, ljubi krepkost in velike lučne kontraste, zlasti pa temne tone. Le kje pa kje posije v vse močan svetel žarek (tihožitja). Meni se zdi najboljša še pokrajina v olju, ki kaže neko krepkost in morda tudi pot v bodočnost? Akademija mu tiči še močno v kosteh.

Na koncu »Petorice« stoji Albert Sirk, ki se mu pozna, da je zrastel iz impresionizma, s katerim se je v boju razšel. Na tej razstavi je imel olja in štiri akvarele cvetic. Tudi on ljubi ljudi v pokrajini, a krepke, ker je sam po svojem bistvu krepak in najbolj dinamičen izmed vseh. Njegove krajine so močne, svojske, v macedonskih motivih eksotične, njegovi ljudje so pa skoraj atleti. Mogel bi nam naslikati silne upornike, revolucionarje. Največ dinamike je pokazal v krepkih »Koscih«. Moč barv njegove palete sije iz »Primorske Madone«. Bolj nežen je v akvarelu, ki ga telnično močno obvlada. Po vsem tem je najmanj zvezan z ostalimi štirimi iz »Petorice«.

Razstava je bila v splošnem krepka afirmacija novega kluba, ki mu želimo stalnosti in zdravega razmaha!

Radivoj Rehar.

Pomen in poslanstvo jezika

Predavanje pisatelja Vladimira Levstika v Ljudski univerzi.

V torek zvečer je predaval v naši Ljudski univerzi pred razprodano dvorano pisatelj Vladimir Levstik o pomenu jezika in poslanstvu slovenskega posebej. Dasi bi bilo tako predavanje vedno zanimivo, je bilo sedaj še aktualno, zlasti pa za Maribor, ki si o vprašanih v zvezi z jezikom ni vedno in povsod dovelj na čistem.

Predavatelj je segel uvodoma v sivo davnino človeškega rodu na zemlji, tja do prvih prapočetkov govorne besede in ugotovil, da bi bili brez nje ostali žival. Samo beseda je tista, na kateri je zgrajena vsa kultura in potem civilizacija. Ona je bila posrednica med mrtvimi, živimi in še nerojenimi generacijami; in čimbolj se je jezik razvijal, tembolj se je dvigal človek navzgor po lestvi svojega napredka. Kaj je človeštvu jezik, bi spoznali v vsej silni globini šele tedaj, če bi naenkrat izgubil. Z njim bi izgubila vsa veda, izgubila bi vsa kultura, uničeno bi bilo sedanje gospodarsko, socialno, politično, družabno in sploh vsako življenje, razen golega iskanja hrane in plojenja. Nič več ne bi bilo del velikih pisateljev in pesnikov, znanstvenikov in mislecev; še križ bi se vdrl v pesek nekulture puščave.

Prav zaradi tega je jezik nekaj, kar je neločljivo združeno z ljudstvom, ki ga govori ter je obenem glavno pri ugotavljanju narodnosti. Po jeziku, ki ga je oblikoval narod v dolgih stoletjih iz svojih posebnosti, se dalje razvijajo njegove osebine, zlivajoče se v kulturno ter s tem vso drugo skupnost. Zato ima vsak narod svoja lastna čustvovanja in svoje lastne, svojske psihične temelje. Beseda pomeni v dveh jezikih lahko isto, ali označuje isto, pa nikoli ne do zadnjega odtenka. Tema je v slovenski besedi vsaj za las drugačna kakor v besedi kakega drugega naroda itd. Zato se pa jezik ne da zamenjati, kakor se ne daio starši. Človek se lahko naučil več tujih jezikov, a nobeden mu nikoli ne more do zadnje potrebe nadomestiti materinščine. Tudi oni, ki je že od rane mladosti vzgajan v drugem jeziku, nosi v sebi dušo svoje prvinske narodnosti, podedovane po vrsti svojih prednikov.

Po teh osnovnih mislih je govoril predavatelj o našem slovenskem jeziku, ki je kakor čudež ostal kljub temu, da so ga govorili dolga stoletja samo kmetje, hlapci in dekle. Drugi narodi so v takih razmerah čisto naglo izgubili, mi pa smo ostali, in prav to dokazuje silno moč

našega jezika, ki je vstal z dobo reformacije v književnost in hodil potem ravno pot k visokemu kulturnemu razvoju in politični svobodi. Brez svojega jezika in moč, ki so mu dali veliko kulturno vsebino, kakor prvi Valentin Vodnik, potem Prešeren, Fran Levstik, pa preko vseh drugih nazadnje Cankar, Zupančič, bi Slovenci nikoli ne bili prišli v našo Jugoslavijo, k bratom Hrvatom in Srbom! Če bi bili šli po poti tistih, ki so ga hoteli zamenjevati, bi se glasila sedaj pri nas namesto slovenščine nemščina, italijanščina in madžarščina. Demoralizacija bi bila objela potomce Slovencev, izrute iz svojih lastnih kulturnih tal in nepopolno presajene v tuja.

Zato pa jezik ni stvar politike in tudi ne posameznikov, marveč vsega naroda. Ostal bo in se bo razvijal svojo pot, vršil bo svoje poslanstvo, ko tistih, ki razpravljajo o njem in njegovi usodi že davno ne bo več. Izginil bo morda šele takrat, ko bo dovršil svoje zadnje kulturno poslanstvo.

Klub književnikov v Mariboru

Maribor zavzema sicer polagoma, vendar vedno bolj resnični položaj drugega središča svobodnega slovenskega ozemlja, in to ne samo v gospodarskem in političnem, marveč tudi v kulturnem življenju. Pred vsem je treba ugotoviti, da živi in deluje v našem mestu vrsta pesnikov, pisateljev in esejistov, ki so bili doslej neorganizirani. V Mariboru sagem imamo med njimi dr. Ivana Dornika, Janka Glaserja, Rudolfa Golouha, Danila Gorinška, Jožeta Kostanjevca, Rudolfa Maistra, Radivoja Reharja, Gustava Šiliha, dr. Maksa Šnuderla, dr. Iva Šorlija in Silvo Trdinovo. Zunan na deželi pa žive še dr. Alojzij Remec v Ptuj, Cvetko Golar v Ljutomeru in Ksaver Meško v Selih.

Potreba po stikih med tvorci naše besede je bila očita že pred leti, vendar ne tako živo kakor sedaj, ko vstaja toliko nujnih kulturnih vprašanj. Prav to je dalo tudi povod, da je bil sklican v četrtek 21. t. m. prvi sestanek, na katerem so mariborski književniki sklenili ustanoviti Klub književnikov v Mariboru. Klub se je na tem sestanku tudi že konstituiral ter izbral za predsednika notarija dr. Iva Šorlija, za njegovega namestnika podžupana Rudolfa Golouha, za tajnika pa glavnega urednika Radivoja Reharja. Obenem je bilo sklenjeno, da se bodo klubovi člani sestajali vsak drugi četrtek k debatam, na katerih bodo razmotrivali vsa vprašanja, tihoča se svojih mariborskih in splošnih zadev književnosti in kulture.

Mimo tega ima novi klub, ki postaja javna reprezentanca književnikov v Mariboru, tudi še več drugih načrtov. Med drugim bo pripravil za mesec februar prihodnjega leta proslavo sedemdesetletnice svojega člana in enega izmed nestorjev slovenskih pisateljev, Jožeta Kostanjevca, ki je v preteklosti nekoč izpolnjeval važno kulturno in leposlovno poslanstvo v našem narodu ter ga je na stara leta zanesla usoda v Maribor. Naše mesto je torej z ustanovitvijo tega kluba nedvomno pridobilo in se bo moglo v bodoče tudi v književnosti bolje uveljaviti, kakor se je doslej, ko ni imelo potrebnega foruma in reprezentance. Delokrog kluba obsega Maribor in vse podeželje, ki gravitira k njemu. Če je bil morda kdo prezrt pri sestavljanju seznama, naj sam javi svoj pristop h klubu, ki bo potem sklepal o sprejemu objektivno na podlagi dosedanjega literarnega dela.

Ljubljanski Zvon v novem letu

Za Božič smo dobili letošnjo 12. številko »Ljubljanskega Zvona«, ki zaključuje z bogato vsebino letošnji triinpetdeseti letnik. Juš Kozak je objavil črtico »Moske«, dr. Janko Lokar razpravo »Nastanek Cankarjevega Polikarpa«, France Bevk novelo »Križem po ulicah«, B. Borko odlomek »Praga«, Tone Seliškar pa konec povesti »Hiša brez oken«. Obzornik vsebuje N. P-eja poročilo »Pred Puškinovo stoletnico«, Polemika F. Kidriča odgovor »Ob petem zvezku Slovenskega biografskega leksikona«, Književna poročila pa ocene Adamičevega »Smeha v džungli«, Bevkove »Povesti o strahovih«, Gosarjeve »Reforme društva«, Lippertove povesti »Od duše do duše«, Amers-Küllerjeve »Upornice« in Popovičevih novel »Reda mora da bude«, Likovna umetnost poročilo »Jesen-

Od bolečine
k ugodju

Brez ozira kakšnega izvora je bolečina. Vam Aspirin tablete hipoma vrnejo ugodje. Vzemite jih brez skrbi! Pri nakupu pazite na Bayerjev križ. Ima ga vsak omot in vsaka tableta.

ASPIRIN

V. Z. Jugla k. d. Zagreb, Glavica 32.
Dolan je registr. pod 5 br. 3407 od 1. III. 1933.

ska umetnostna revija. Zapiski pa imajo Debeljakovi poročila o Bosisjevem »Icareu« in Lebesguejevi knjigi »Choix de Poemes« in z njo združenih problemih.

Obenem pa objavlja »Ljubljanski Zvon« tudi program za prihodnje 54. leto. Namesto sedanjih treh urednikov Borka, Seliškarja in Gspana, bo časopis urejeval poslej dr. Anton Ocvirk. V uvodu programa prvi novi urednik: »Klub časovnim neprilikom, notranjim razkolom in premočnim oviram se bo skušal »Ljubljanski Zvon« v prihodnjem letu jasno usmeriti, krepko poseči v problematiko dobe in razmer ter zavestno sodograjati slovensko literaturo, znanost, umetnost in kulturo. Tesno hoče biti povezan z elementarnimi osnovami slovenskega naroda, z njegovo preteklostjo in sodobnostjo, z vsemi stvaritvami našega duha in našega življenja. Zvest hoče ostati možem, ki so za ceno svojega življenja oblikovali slovensko besedo in misel, njegovim največjim spoznanjem, ki so nam sveta, neutajljiva in najdragocenejša dediščina. V tem blazno raztrganem, nepravnanem času, ki neusmiljeno razkrajja našo vero v bodočnost in v človeštvo, bo »Ljubljanski Zvon« oznanjal načela resničnega miru in svobode, plemenitega človečanstva in pravega evropsstva. V globokem prepričanju, da je idejna in miselna svoboda edini vir vsakega plodonosnega napredka, da je etična uravnovešenost najrdnejši temelj uravnane socialnemu sožitju ljudi, bo »Ljubljanski Zvon« zavračal vsako kulturno in idejno nepoštenje, vsako slepomišljenje z najsvetejšimi narodnimi vrednotami, vsako socialno krivico, laž in breznačelnost. Z vso resnostjo in skrbjo se bo pa tudi posvečal samostojnemu razmišljanju o smeri in gibalih naše dobe, o idejnih, družabnih in socialnih vprašanjih, ki vznemirjajo svet in narode, o vsem, kar razgibava to morda najbolj kritično stoletje v zgodovini. Zavedati se moramo namreč, da smo tudi mi soodgovorni za stremljenja naših dni in da moramo zato brezpogojno posegati v kaos načel, misli in prepričanj, ker so tudi za nas odločilnega pomena.«

Dalje govori o razklanosti našega slovenskega literarnega in zlasti kulturnega življenja ter o potrebi združevanja. — Uredništvo hoče zbrati okoli časopisa krog najpomembnejših sodobnih slovenskih tvorcev. Med pesniki navaja kot sotrudnike Zupančiča, Seliškarja, Klopčiča, Jarca, Gspana in druge, med pripovedniki Bevka, Jarca, Juša Koraka, Vladimirja Levstika, Ludvika Mrzela, Gruma, Seliškarja, Grahorja, Novačana itd. Med esejisti šteje razne naše znane znanstvenike in publiciste, med literarne zgodovinarje dr. Kidriča, Boršnikovo, Trdinovo, B. Merharja, dr. Ocvirka, med kritiki pa J. Koraka, Debeljaka, Jarca, Borka, Mrzela, Gspana, Bručiča, Ocvirka itd. Tako obeta novi urednik res mogo in upamo, da bo tudi izpolnil.

Mladi »Večernik«

Radislav Rudan:

Sveta je noč nocoj

Sveta je noč nocoj,
Jezušček spl,
Betlehem v soju zvezd
ves se blesti...

»Mir ljudem!« se glasi
angelcev spev;
»Slava Bogu!« zveni
tihli odmev...

Vstani, predrami se,
kdor si zaspan!
Rojen je Jezušček,
k nam je poslan...

Sveta je noč nocoj,
noč vseh noči.
Betlehem v soju zvezd
ves se blesti...

Radislav Rudan:

Legenda o zajčkovem repu

Ko je bil Jezušček še zelo majhen, se je nekoč igral z žogo. Sedel je na trati vrhu grička, ki je bil zelo gladek in strm ter metal žogo v zrak in jo spet lovil v ročice. Zgodilo pa se je, da nekoč žoge ni ujel. Padla je na tla in se zakotalila po bregu. Vrtela se je vedno bolj naglo v dolino, in Jezušček je zaman tekel za njo, ni je mogel dohiteti.

Prav tedaj je pa pokukal iz nekega grma zajec dolgoušček, in ko je videl Jezuščka, kako teče za žogo in je ne more dohiteti, mu je hotel napraviti uslugo. Spustil se je v naglem diru postrani po bregu navzdol, ujel žogo in jo prinesel upehanemu Jezuščku.

Lepo se je Jezušček zahvalil zajčku za prijaznost in pohvalil še njegov nagli tek.

»Res je«, je dejal zajček, »teči znam urno, da nihče tako, pa bi tekel lahko še hitreje, če bi imel krajši rep.« Zajec je imel namreč takrat na koncu hrbta še dolgo metlico, podobno levovemu repu, ki mu je bila zares v napoto in povrh še lepa ni bila.

»Če hočeš, ti ga skrajšam«, je rekel Jezušček, »saj sem itak tvoj dolžnik.«

»Prosim!« je pritril zajček.

In Jezušček je iztegnil svojo malo ročico, pogladil zajčka po dolgem repu, pa se je nenadoma stisnil in skrajšal. Postal je tako kratek, kakor je še dandanes. Zajček ga je veselo prifrknil, pomagal z hrki, se Jezuščku zahvalil ter se spustil v dir. In res — tekel je še bolj naglo ko prej...

Radivoj Rehar:

Zimska pesem

Sredi bele zime
bel prihaja mož,
nosi svečk ledenih
in na okna rož.

V sobi pa nam v peči
ogenj prasketa;
kaj nam mar je zime,
mraza in snega...

Še premrle ptičke
sprejememo med se;
okna jim odpremo,
notri naj zlete!

Koncem bele zime
bel odide mož,
pomlad pa prinese
spet dehtečih rož...

Aro Ravaevalo:

Otroci kralja Ranagatre

Madagaskarska pravljica

Živel je v pradavnih davninah hudobni kralj Ranagatra, ki je sovražil sirote, ki so lačne prihajale pod okna njegovega gradu in prosile kruha. Kadar so povzdignile proti njemu svoje suhe ročice in za jokaje prosile usmiljenja, je spustil z verig svoje pse in jih naščuval nanje. Psi so se zagnali med sirote jih podirali na tla, grizli in odganjali.

Pa se je nekoč zgodilo, da je prišla pod okna gradu kralja Ranagatre zopet revna sirota, dvignila proti okrutnežu suhi roki in prosila:

»O véliki vladar, kralj naš in dobrotni oče, usmili se me! Sirota sem brez dobre matere in skrbnega očeta. Nihče me ne nahrani, nihče ne obleče, nihče se me ne usmili. Usmili se me ti, véliki vladar, véliki kralj Ranagatra!«

»Takoj se te usmilim!« je vzkliknil hudobni Ranagatra. »Le malo postoj in počakaj!« In je stopil k svojim psom, spustil jih z verig in naščuval na prosočo siroto. Psi so se zagnali vanjo, podrli jo na tla in grizli, da je tulila od strahu in bolečin. Naposled so jo tako oklali, da je obležala na tleh negibna, kakor mrtva.

Hudobni Ranagatra je mislil, da je sirota mrtva, zato je stopil pod okna svojega gradu, da si ogleda njeno iznakaženo truplo in si potolaži na njem svojo hudobijo. Grdo režeč se je ogledoval negibno, vso razmesarjeno in okrvavljeno

Radivoj Rehar:

Vsako jutro...

Vsako jutro: »Dobro jutro!«
solnce nas pozdravlja,
vsak večer z »Lahko nočjo!«
tiho se poslavlja.

»Ste konjičke osedlali?
Ste povili punčke?
Skuhali kosilo že
za vse lačne kljunčke?

Kdor ne dela, zanj ni jela,
cmdner naj ostane!
Pase pure do noči,
pa gosi zaspane!«

Radivoj Rehar:

Živi zmaji v škotskem jezeru

Pravljica postaja resnica!

Prvo slovo, skaterim se seznanil otrok se preden se nauči čitati in pisati, so pravljice. Morda bo kdo, ki je že dopolnil prvo desetletje življenja, dejal modrijansko, da so pravljice pač samo — pravljice. To je že res, toda otroci moji, tudi tisti, ki tičite samo v »Robinzonu«, »Tarzanu« in spisih Karla Maya, vedite in ne pozabite, da ima vsaka pravljica svojo vrednost, včasih celo zelo veliko, uprav dragoceno. Često se vam bo dogodilo v življenju, morda še v poznih starih letih, da se boste spomnili te ali one pravljice iz ranega detinstva in boste nenadoma spoznali veliko življenjsko resnico, ki je bila položena vanjo.

So pa tudi pravljice, ki jih niso napisali pisatelji iz svoje domišljije ali po domišljiji svojega naroda. Take pravljice so nastale v pradavnih dobah; nihče prav za prav ne ve kdaj. In v njih so ustna sporočila naših prednikov, ki so živeli na naši zemlji že tedaj, ko je bila čisto drugača kakor je sedaj. Znanstveniki, ki preiskujejo preteklost človeštva, živalstva in rastlinstva na svetu, so že često ugotovili, da marsikatera pravljica, ohranjena po pripovedovanju iz rodu do rodu, naposled le ni popolnoma brez vsake resničnosti. Koliko junakov, o katerih nam pripovedujejo take stare pravljice, je zares živelo! Nič zato, če niso bili prav taki, kakršne jih je opisala pravljica; glavne njihove lastnosti so resnične, pristne.

siroto, nato se je pa divje zakrohotal in jo sunil z nogo v jarek.

Toda prav tedaj se je navidez mrtva sirota naglo dvignila, zakrilila z rokama in se na mah spremenila v prekrasno mladenko. In kralj je z grozo spoznal, da stoji pred njim sama boginja Cararatra, zaščitnica trpečih, preganjanih in zanikčevanih. Hotel je pobegniti, a noge so vseeno stale. Hotel si je zakriti oči, a oči so vseeno videle. Hotel si je zamahati ušesa, a ušesa so vseeno slišala.

»Bodi preklet, brezsrčni Ranagatra, sovražnik prosečih sirot!« so slišala njegova ušesa besede boginje Cararatre. »Bodi preklet, in vsi tvoji otroci naj se spremenijo v kosmata bitja, podobna opicam, pobegnejo naj v gozdove in naj jočejo tam vse noči v grozo vsem, ki jih bodo slišali!«

In kakor je boginja Cararatra dejala, tako se je tudi zgodilo. Vsi kraljevi otroci, katerih je bilo dvanajst, kakor je dvanajst mesecev v letu, so se pri tisti priči spremenili v polopice, ki so pobegnile v gozdove, se tam razmnožile in jokale v temnih nočeh. Tam jokajo še sedaj, kadar pade solnce za gore, in ne nehajo, dokler spet ne vstane iz morja na vzhodu. Tem otrokom krutega Ranagatre in njihovemu zrodu pravimo lemuri ali polopice.

Bodite usmiljeni ž njimi, otroci moji, ker so prekleto in zaklete zaradi grehov očeta svojega!

Med take prastare pravljice spadajo v prvi vrsti tiste, ki nam pripovedujejo o zmajih in bojih ljudi ž njimi. Kdo še ni slišal ali bral nobene? Gotovo že vsakdo izmed vas! Tem pravljicam so se ljudje pred nekaj stoletji ali skoraj še desetletji smejali. Mislili so pač, da takih zmajev na naši zemlji nikoli nikjer ni bilo. Pozneje pa so naravoslovci na podlagi v zemlji ohranjenih okamenelih okostij ugotovili, da so v pradavnih predpotopnih časih v resnici živele ogromne živali, ki so bile čisto podobne znamenju iz pravljice. Po velikih naravoslovnih muzejih Evrope, Amerike, Azije in Avstralije najdete dandanes lepo skupaj sestavljena okostja pošasti, ki so merile do 35 m v dolžino in do 10 m v višino. Mar niso bili to zmaji, o kakršnih govore pravljice? In med njimi so bili tudi taki, ki so imeli kožnate peruti, kakor jih imajo sedaj še naši netopirji.

Dobro, boste dejali, taki zmaji so zares živeli, pa sedaj jih ni več. Počakajte! Tako, kakor vi, smo pač mislili do nedavnega vsi. Vendar vam moram povedati, da so se kdaj pa kdaj tudi že prej pojavile v javnosti vesti, ki so zatrjevale, da so kje pa kje opazili v morju, jezeru ali velikem močvirju orjaške pošasti, ki pa so tako naglo izginile, da jih ni bilo mogoče natanko ogledati. Pred leti smo brali v časnikih, da so opazili tako pošast v močvirjih belgijskega Konga v Afriki. Neki naravoslovec se je potem nalašč napotil v Afriko, da bi jo našel in morda ujel ali ubil. Iskal je dolgo po močvirjih, ki so mu jih črnci označili kot bivališče zmaja, zmaja samega pa le ni našel. Slična vest je prišla k nam iz Alaske v Severni Ameriki, toda znanstveniki so ji verjeli še manj kakor oni iz Afrike. Kako naj bi na mrzlem severu živela taka pošast? so govorili.

Nedavno je pa vznemirila svet vest o živečem zmaju, ki je prišla iz glavnega mesta Anglije, iz Londona. Po tej vesti so letos v jeseni videli na nekem jezeru na Škotskem (severni del Anglije) večkrat ogromno, okoli 20 m dolgo pošast, ki je priplavala na površino in je zlezla celo na kopno. Da ta vest ni bila izmišljena, dokazuje najbolj to, da so pred nekaj dnevi razpravljali o njej angleški poslanci v londonski zbornici, in celo vlada sama se je bavila ž njo. Iz teh razprav smo izvedeli, da je videlo pošast najmanj 50 ljudi, ki so to s prisego potrdili: nekdo jo je pa tudi fotografiral.

Zaradi tega so sklenili prihodnje leto natanko preiskati vse jezero, tudi v globinah, in poizkusiti vse z velikimi pripravami, da jo ujamejo.

Jezero, v katerem so videli živega predpotopnega zmaja, je zelo globoko in kljub ostrim škotskim zimam nikoli ne zamrzne. Še bolj čudno pa je, da iz tega jezera nikoli ni bilo mogoče dobiti uobenega živega bitja, ki je postalo žrtev njegove vode. Vsako truplo je izginilo brez sledu. Verjetno je torej, da žive v njem res neznani živalski orjaki, ki požro mrličje. Ker se ne samo na Angleškem, marveč tudi drugod zelo zanimajo za to zagonetno zadevo, bo gotovo že prihodnje leto razčiščena. Morda bomo tedaj našli potrdilo, da zmaji niso samo nekoč živeli, marveč žive tudi še sedaj. In potem bo iz pravljic preteklosti nastala nova resnica sedanosti!

Robinzon Indijskega oceana

Povest o Robinzonu, ki je živel kot brodolomec na nekem otoku blizu Amerike, poznajo vsi narodi. Prevedena je na vse jezike in ljubijo jo vsi otroci. Prav zato bo vse zanimala vest, da živi tudi sedaj na svetu tak Robinzon, ki pa ni samotar zato, ker ne more s svojega otoka, temveč zato, ker sam noče ničesar več slišati o svetu. Ta čudaški samotar je Francoz Pierre Ribot. Ribot je bil najprej mornar, nato je pa postal kitolovec. Tako je priplul z ribiško ladjo tudi v južna vodovja Indijskega oceana, tja doli do Kerguelskih otokov in še dalje do ledu južnega tečajnega ozemlja. To je bilo kmalu po svetovni vojni, ko je dovršil 25 let. Ribot je bil vedno tih in vase pogreznjen človek, ki ni ljubil družbe. Mimo tega ga je življenje med ljudmi razočaralo, zato je o priliki nekega kitolova v južnem Indijskem oceanu sklenil dati slovo svetu in se naseliti kot edini prebivalec na francoskem otoku St. Paulu. To je majhen francoski otok, ki pa ima prijetno podnebje. Tam ni nikoli prehuda vročina, pa tudi mraza ni. Ribot živi že nekaj let življenje samotarja na tem otoku, ki leži nekako v sredini med južno Afriko in Avstralijo. Najbližji sosedje so mu naseljenci na otoku Novem Amsterdamu, ki oskrbujejo postajo za premog, bencin in olje, katera oskrbuje redke ladje, ki vozijo med Kapuskim mestom v Afriki in Perthom v Avstraliji. Samo kitolovci, nekdanji tovaršiši, ga včasih obiščejo, a to včasih pomeni presledke več ko enega leta.

Smrtonosni pihalniki

Loke in sulce poznate, poznate morda tudi bumerange, ki se jih poslužujejo pri lovih avstralski divjaki, kaj so smrtonosni pihalniki, pa menda še ne veste? To so od enega do dveh metrov dolge zelo ravne ozke cevi, v katere stavijo divjaki Afrike in Južne Amerike iz bambusa ali drugega trstja izgotovljene tenke palčice, ki so na zadnji strani tope, na sprednji pa silno ostre. To so strelice. Tako strelico vtaknejo divjaki v opisano cev, v katero potem pihnejo z vso svojo sapo. Ta sapa odnese strelico iz cevi z veliko brzino v žival, ki jo hočejo zadeti. Divjaki se poslužujejo te priprave skoraj izključno za streljanje manjših ptic. Vendar mora biti vse zelo natančno izdelano, strelce mora znati dobro meriti, in kar je še bolj važno, imeti mora — močno sapo!

Na več ptice na svetu

Saj jih poznamo, boste dejali. To so noji. Ne tako naglo! Niso. Največje ptice na svetu so veliki avstralski kazuarji, ki so že skoraj izumrli. Ohranili so se samo še na nekem majem otoku ob južnovzhodni obali Avstralije. Tam se je zavzela zanje avstralska vlada in poskrbela, da so se v miru spet razmnožili. Sedaj jih je okoli 300. Veliki avstralski kazuar, ki je z iztegnjeno glavo večji kakor najdaljši človek, je sorodnik noja. Tudi on ne more letati, ker ni pokrit s perjem, marveč z dlako. Včasih so pa živele še enkrat večje tem sorodne ptice, pa so vse izumrle.

SOKOL

„Srečne in vesele božične praznike“

želi vsem bratom in sestram

uprava in načelstvo mariborske sokolske župe

Trije jubileji našega Sokolstva

VELIK ZLET V BELEM ZAGREBU.

Naše Sokolstvo se pripravljalo na do-
stojno proslavo jubilejskega sokolskega
leta 1934. na velikem sokolskem zletu v
Zagrebu. Vse sokolske edince zagreb-
ške župe so s polno paro na delu za ve-
liki zgodovinski spominski sokolski do-
godek, ko bo »Hrvatski Sokol« prazno-
val 60letnico svojega obstoja, 20letnico
sestanka in osnovanja »Jugoslovanske
sokolske zveze« in 10letnico osnovanja
»Slovanskega Sokolstva«.

Leta 1874., torej pred 60. leti, se je
osnovalo v Zagrebu društvo »Hrvatski
Sokol«. To društvo je bilo Matica, iz ka-
tere se je razvila krepka organizacija, ki
je pognala svoje veje v raznih krajih
Hrvatske in Slavonije. 11 let po ustano-
vitvi prvega sokolskega društva na slo-
venskem jugu in samo 12 let po ustano-
vitvi praškega Sokola, je pričel torej tu-
di že hrvaški Sokol spletati svoje gnezdo
na hrvaški zemlji. Pomembni jubilej 60-
letnice Hrvatskega Sokola v Zagrebu bo
slavilo vse naše Sokolstvo na velikem
jubilejnem sokolskem zletu v juniju in
avgustu prihodnjega leta.

Slavilo pa ne bo samo tega jubileja,
marveč tudi jubilej, ko so se leta 1914.
nekaj tednov pred izbruhom svetovne
vojne na poziv Hrvatske sokolske zve-
ze zbrali v Zagrebu predstavniki vsega
slovanskega, srbskega in hrvaškega Sokol-
stva na zaupni seji in sklenili že tak-
rat, torej pred 20. leti, da se zedini hr-
vatsko, srbsko in slovensko sokolstvo v
jugoslovansko. In ta pomembni dogodek
nacionalne napredne misli slavi zagreb-
sko Sokolstvo prihodnje leto.

Leta 1924. je bil v Zagrebu velik so-
kolski zlet, ki so se ga udeležili tudi za-
stopniki češkoslovaške, poljske, ruske in
jugoslovanske Sokolske zveze, ki so osno-
vali skupno Zvezo slovanskega Sokol-
stva in tudi ta jubilej 10letnice ustanovit-
ve najvišjega sokolskega foruma slavi
Sokolstvo prihodnje leto v Zagrebu.

Zagrebški Sokoli so navdušeni, da mo-
rejo združiti vse te tri velike zgodovin-
ske dogodke v en jubilej in tako poka-
zati važnost in pomembnost sokolskega
Zagreba, ki je slovanski skupnosti z usta-
novitvijo Hrvatskega Sokola pred 60. le-
ti dal tudi Jugoslovansko sokolsko zve-
zo in Zvezo Slovanskega Sokolstva.

Uvod v jubilejno sokolsko leto je bila
svečana akademija, ki jo je zagrebško
Sokolsko društvo priredilo na praznik
zedinjenja v Narodnem gledališču. Glav-
ne jubilejne svečanosti pa bodo na sokol-
skem zletu v Zagrebu. Predzletni dnevi
9. in 10. junij sta določena za naraščaj,
16. in 17. junij sta določena za šolsko
mladež in vojaštvo ter tekme. Glavni
zletni dnevi pa bodo v času od 3. do 6.
avgusta. Izdelan je tudi že podrobni spor-
ed. Dne 3. avgusta bo sprejem gostov,
razvrstitev in zvečer akademija, koncer-
ti in predstave; v soboto 4. avgusta
bodo dopoldne poskušnje, popoldne pa
prvi javni nastop na zletišču v Maksimi-
ru, zvečer bodo akademije in drugi na-
stopi; v nedeljo 5. avgusta dopoldne bo
svečan sokolski sprevod po mestu, popo-
ldne pa drugi javni nastop; 6. avgusta
bo ogled mesta, izleti v okolico, tekme in
prireditve na čast gostov.

Zletni odbor je s polno paro na delu
ter je razdeljen na 12 odsekov. Doslej se
je že prijaviło nad 60.000 Sokolov, od
teh 6000 iz Češkoslovaške in Poljske.
Zletišče, ki se bo razlikovalo od vseli
dosedanjih v tem, da ne bo peščeno, mar-
več obraščeno s travo, bo v maksimir-
skem parku. Na njem bo prostora za
5000 telovadcev, na velikih tribunah pa
za 70.000 gledalcev. Vsi načrti za zleti-
šče so dogotovljeni. Tudi bo ob tej pri-
liki priredila zagrebška sokolska župa
svoj posebni nastop. Vse bratske edince
mariborske sokolske župe že danes opo-
zarjamo na te velike sokolske svečanosti
v Zagrebu.

Bratskim edincam!

Da bi se najširše plasti našega naroda
seznanile s sokolskim delom in življe-
njem, je zvezna uprava SKJ pokrenila
svojo »Sokolsko agencijo« z namenom,
da zbira vesti iz vsega našega sokolstva
in da jih daje na razpolago našemu tisku
v vsej državi, da se na ta način vsi kraji
pouče o sokolskem delu. Do sedaj je so-
kolska agencija to delo opravljala v
skromnih mejah, in to največ radi tega,
ker ji je primanjlovala materiala, ki bi
ga pošiljala za tisk. In temu so bile krive
bratske sokolske edince in niso izvzete
niti župe, ker niso dovolj cenile važnosti
agencije. Če je bilo to doslej tako, ne
sme biti več v bodoče. Zato tem
apeliramo na vse naše bratske edince,
da nam pošiljajo kratke in zanimive ve-
sti iz svojega življenja in dela, ki jih bo-
mo v primerni obliki prinašali v naši
agenciji, ki bo skrbelo za to, da bo o njih
poučena vsa širša javnost.

Poročajte pa o vašem delu v kolikor
je to za širšo javnost, o vaših prireditvah
in njihovem uspehu, o nameravanih in
započetih akcijah, z eno besedo o vsem,
kar smatrate, da bi utegnulo zanimati
najširše sloje. Vsakih 14 dni napisati po
eno vest, ni težko. Uredništvo agencije
pa bo skrbelo za to, da bodo dobile vse
vesti primerno obliko in da bodo pri-
merne za tisk. Prepričani smo, da bodo
vse bratske edince upoštevale naš apel
in uvidele kolike važnosti je naša akcija
sokolske agencije. Na ta način ne bo o
delu posameznih edinic poučen samo
majhen del, poučena bo celokupna jav-
nost v državi, ki bo zvedela za vsako
naše detaljno delo. Vse rokopise pošiljaj-
te na naslov: Uprava sokolskega saveza
Beograd, Prestolonaslednikov trg 5. II.
Zdravo!

Tajnik: H. zamen.starešine:
A. Brozović s. r. G. Paunković s. r.

VSEM EDINCAM! Načelnštvo SSKJ
razpisuje za čas od 7. do 14. januarja
1934 dnevni smučarski tečaj za izvež-
banejšje tekmovalce in tekmovalke, ki bo
na Voglu nad Bohinjsko Bistrico. Načel-
ništvo saveza bo preskrbelo tečajnikom
prenočišče in prehrano na planini Vogel,
vse ostale stroške pa nosijo tečajniki sa-
mi. Posebej opozarjamo, da je tečaj na-
menjen samo za izvežbanejšje smučarje
in smučarke, ki so že tekmovali ali pa
čele nameravajo tekmovali. Kdor bi na-
porov ne zmagoval, bo moral tečaj takoj
zapustiti. Podrobnejša navodila bodo
sprejeti tečajniki dobili pravočasno. Kdor
se hoče tečaja udeležiti, naj se po svo-
jem društvu prijavi župi nepreklicno do
1. januarja 1934. Zdravo! Načelnštvo
MSZ.

IZ ŽUPNE UPRAVE. Opozarjamo vse
bratske edince, da smo 20. t. m. razpo-
slali zelo važno okrožnico župne uprave
ZU XX/33., kateri smo priložili tudi raz-
lične tiskovine, ki morajo biti izpolnjene
do konca tega leta. Prosimo vse brate,
oziroma sestre funkcionarje, naj nam do-
pošljejo pravočasno vsa zahtevana po-
ročila. Posebej opozarjamo, da bodo mo-
rale bratske edince v prihodnjem letu
plačati organizacijske župne in savezne
prispevke za vse one člane, ki ne bodo
črtani pred 31. t. m. Zdravo! Tajništvo
MSZ.

Vaditeljski tečaj v Beogradu. Pretekli
torek je bil v Beogradu slovesno otvor-
jen tečaj za sokolske vaditelje. Tečaja se
je udeležilo 75 zastopnikov sokolskih
edinic iz vse države.

Sokol Maribor II. priredi v nedeljo 31.
t. m. »Silvestrov večer« v dvorani br.
Renčija. Priprave za izbrani spored so
v polnem teku, na kar opozarjamo že da-
nes članstvo in Sokolu naklonjeno ob-
činstvo. Zdravo!

**Desete mednarodne gimnastične tek-
me.** Prihodnje leto bodo v mesecu maju
v Budimpešti desete mednarodne gimna-
stične tekme, ki jih priredi mednarodna
gimnastična zveza, v kateri je včlanjenih
26 raznih nacionalnih gimnastičnih orga-
nizacij Evrope in Amerike. V tej zvezi
je včlanjeno tudi Sokolstvo pod pred-
sedstvom sedanjega starešine poljskega
Sokolstva. Mednarodna gimnastična zve-
za priredi take tekme vsako četrto leto
in se jih udeležijo samo one vzorne
gimnastične ustanove, ki so sposobne in
pripravljene za mednarodni boj. Doslej
so tekmovali samo moški oddelki, pri-
hodnje leto pa se bodo kosale med seboj
tudi ženske. Kateri narodi se bodo ude-
ležili tekem, še ni točno znano, priprav-
lja pa se jugoslovansko in češkoslovaško
Sokolstvo. Prav verjetno pa je, da se
bodo tekem udeležile Italija, Francija,
Belgija, Poljska, Švica, Luksenburška,

bolgarski Junaki in člani nemške telova-
dne federacije. Boj za svetovno prven-
stvo bo težek in žilav.

Prva sokolska strelska sekcija v sara-
jevski župi. Sokolsko društvo Pale pri
Sarajevu je prvo društvo, ki je osnovalo
svojo strelsko sekcijo z namenom vojne
ministrstva in dobilo vse olajšave
in ugodnosti, ki jih uživajo strelske se-
kcije. Tako je torej započeto ustanavljanje
strelskih sekcij po društvih in četah
ki bo nedvomno rodilo lepe uspehe za
napredek sokolske ideje. Odslej bo omo-
gočeno gojiti ta sport tudi v okviru so-
kolskih edinic in bo s tem preprečeno
cepljenje moči po ustanavljanju strelskih
družin v krajih, kjer so že sokolska dru-
štva in čete. Pravilnik za osnovanje
strelskih sekcij je prešla tudi že mari-
borska župa, ki bo v bodočem poslov-
nem letu pričela organizirati strelske
sekcije po svojih edincih.

Avtomatski varnostni signal za cestna križišča

Se nekaj besed o izumu Mariborčana
Čoša.

Pred meseci smo priobčili vest o izumu
upokojenega detektiva g. Frana Čoša iz
Maribora. Funkcija njegovega izuma je,
da se avtomatičnim putem v najvišje
dosegljivi meri izogne vsem morebitnim
nesrečam, ki bi se utegnile pripetiti na
cestnih križiščih.

Tehnični zastopniki našega mesta in
uprave avtomobilskega kluba, ki so svo-
ječasno na izumiteljevo povabilo priso-
stvovali demonstraciji na modelih ome-
njene naprave, so ugotovili nekaj nedo-
statkov tehnično prometnega značaja, ra-
di katerih je izumitelj temeljito izpopol-
nil pomanjkljivosti. Tako je danes nje-
gov avtomatski varnostni signal za cest-
na križišča naprava, ki odgovarja ne sa-
mo vsem pogojem, da aparati brezhibno
delujejo in s tem v najvišji meri odkla-
njajo možnost karambolov, marveč služi
tudi avtomatskemu urejevanju prometa
samega na močno frekventiranih križi-
ščih.

Ker radi pomanjkanja prostora ne mo-
remo opisovati vseh tehničnih podro-
bnosti naprave same, čeprav je po svoji
konstrukciji precej preprosta, podajamo
v naslednjem le nekaj podrobnosti o de-
lovanju aparata, oziroma signala, ki bi
dobro služil našim voznikom v praksi.

V vsaki dovozni smeri proti križišču
je namreč viden signal na stolpu, oprem-
ljen z ustrezajočim številom raznobarv-
nih svetlobnih teles in s sireno. Tako je
torej mogoče vsak trenutek ugotoviti,
če je leva oziroma prečna desna smer,
ki ji pripada leva oziroma desna signal-
na stran prosta ali ne, oziroma v kak-
šnem časovnem razmerju prihajajo dru-
ga vozila z ozirom na naše vozilo z le-
ve ali desne strani proti križišču.

Dajanje teh signalov povzročajo vo-
zila sama preko posebnih stikalnih nap-
rav, vgrajenih v cestni tlak, ki jih mora
voznik neizbežno prevoziti. Predvideni sig-
nali in njih pomen so naslednji: bela luč
znak prostega prehoda; rdeča luč s pri-
hodnjim kratkim sirenskimi zvokom, znak
nevarnosti, kar zahteva, da vozilo za-
ustavimo na prehodu samem in zelena
luč s stalnim sirenskimi zvokom, znak
previdnosti, kar zahteva od voznika po-
seben previdnost z ozirom na ono smer
v katere signalnem stolpu se pokaže
signal.

Nimamo namena podati s tem člankom
točnejših navodil za primere raznih kom-
binacij navedenih signalov, ker bomo to
še posebej objavili v primeru, če bi se
take naprave postavile v našem mestu.
Vendar pa moramo ugotoviti, da je pro-
blem varnosti pri primerni disciplini voz-
nikov na križiščih idejno zelo posrečen,
o njegovi praktični vrednosti pa nas bo
poučila uporaba.

Vdove.

Za božjo voljo, kaj je res, da dopisu-
ješ z neznanim moškim?
»Oh, vrag naj ga nosi, kođer prebiva!
Poslala sem mu tudi fotografijo, tisto
najbolj srčkano s psličkom v naročju.«
»No... in?«
»Zahvalil se je in me vprašal, če mu
prodam osička.«

Poljčane

Za obnovitev CMD v
Poljčanah

Poročali smo že na kratko, da se je
pred dnevi mudil pri nas glavni tajnik
CMD iz Ljubljane g. Franc Skulj, da
oživi delovanje tukajšnje CMD, ki že
nekaj let ne deluje. Družba, ki je tu že
pred prevratom prav pridno delovala,
je bila obnovljena leta 1925. Takratni
centralni predsednik je med drugim de-
jal nekako takole:

»CMD je od nekdaj vršila najvažnejše
delo. Bila je ena tistih, ki so reševali
slovensko življenje in rešila je tisoče in
tisoče otrok izpod tujega jarma in še
vedno v tem smislu deluje tudi naprej.
Človekoljubni naši rodoljubi so se zato
takrat družbe z vso verno oprijeli.«

Žal pa je delovanje te prepotrebne
družbe kmalu, že po enem letu, prene-
halo. V teh zadnjih letih je tu zrasel
namreč cel kup društev s celo kopico
odsekov, potrebnih in morda tudi nepo-
trebnih, ki so delovanje drug drugega
ubijala. Saj so v vseh teh društvih de-
lovali in še delujejo po večini eni in isti
ljudje. CMD je bila, ker je njen delo-
krog bolj tih, tako samoobsebi potisnje-
na ob stran in je polagoma zaspala.

G. Skulj pa je s svojim prihodom v
nas zopet zbudil spoznanje, da smo ravnali
napačno, ko smo pustili to obramb-
no družbo v nemar. CMD je še vedno
eno najpotrebnejših društev. Njen na-
men: vse za narodno obrambno delo po-
tom šolstva, je tako vzvišen, da ne sme-
mo kar tako mimo te organizacije. Ger-
mansko orientacijo na severni meji mo-
ramo odstraniti! CMD podpira zlasti
šolstvo in našo mladino na naši severni
in zahodni meji, ki sta dve naši najobčut-
ljivejši rani.

»Sto podružnic šteje danes ta huma-
nitarna organizacija«, je dejal pri tukaj-
šnjem obisku g. Skulj. Z nanovo oživ-
ljeno podružnico z obsegom Poljčane-
Studenice-Makole jih bo 101. To smo g.
Skulju obljubili in obljubo moramo izpol-
niti. Po praznikih bo zadevni občni
zbor, na kar že sedaj opozarjamo vse
zavedne narodnjake. Polnoštevilna ude-
ležba na tem zboru naj nam dokaže, da
nam je stvar res pri srcu!

Vesele božične praznike želimo vsem
čitateljem naše rubrike. Priporočajte
»Večernik«, ki bo v bodoče posvečal tu-
kajšnjim dnevnim dogodkom še večjo
pozornost, tudi svojim prijateljem in
znancem!

Silvestrov večer priredi tudi letos kot
običajno tukajšnje gasilno društvo v vseh
prostorih hotela Bauman v Peklu.

Trdovraten samec.

A.: »Tvoji upniki potrebujejo denar.
Moraš se bogato oženiti.«

B.: »Če potrebujejo denar, naj se kar
sami bogato oženijo.«

Pri zdravniku.

Mlada postavna kmetica je prišla k
zdravniku. Ko mu je potožila svoje gor-
je, ji je velel, naj se sleče. Kmetica se
je obotavljala in napol boječe rekla:

— Kaj vendar mislite? Saj sem po-
ročena!

— Če se ne slečete, ne morem ugotovi-
viti vaše bolezni!

Kmetica se je pričela slačiti, udarila
zdravnika po roki in se pri tem — ko-
ketno nasmejala...

Iz življenja in sveta

Raziskovanje vsemirja

NAJVEČJI TELESKOP SVETA V AMERIKI.

V Ameriki se izdeluje velik projekt, ki bo nudil znanosti, ko bo uresničen, velike koristi. Američani so namreč pričeli graditi velikansko optično ogledalo, ki bo nekaka duša orjaškega teleskopa, katerega bodo najbrže postavili v Kaliforniji in bo največji na svetu. Načrt je izdelal znani ameriški učenjak F. G. Pease, ki je porabil za to polnih 6 let naporenega znanstvenega dela. Premagati je moral mnoge težave, predvsem finančne.

Največji optični instrument sveta je imela tudi že doslej Amerika. To je znameniti ogledalni teleskop kalifornijske Mount-Wilsonove zvezdarne. Približno si moremo predstavljati dimenzije tega aparata, če vemo, da tehtata samo steklo tega teleskopa skoraj 4 tone. Železni okvir, ki nosi to ogledalo, je visok kakor trinadstropna hiša. Moč ogledala je tako velika, da povečuje ta teleskop svetlebo, ki prihaja z zvezd v instrument, kar 11-milijardkrat. Če bi bila majhna električna žarnica navadne žepne svetilke oddaljena 12 kilometrov, bi se njena svetloba mogla videti povsem jasno s pomočjo tega teleskopa. Izračunano je, da meri premer prostora, katerega moremo proučevati s pomočjo tega instrumenta, približno tisoč trilionov kilometrov. Slava tega daljnogleda pa bo sedaj, kakor izgleda, kmalu obledela, ker bo optik Ritchey v bližnji bodočnosti dokončal optično ogledalo, ki bo še štirikrat močnejše od orjaka z Mount-Wilsona, čigar ogledalo meri v premeru 2 in pol metra, dočim bo imelo novo ogledalo premer 5 metrov.

Ta drugi projekt še ni dokončan, toda

že se izdeluje novi, prej omenjeni projekt profesorja Peasea, ki bo s svojim teleskopom zasenčil celo Ritcheyev teleskop. Uresničenje Peaseovega načrta zahteva vsoto 11 milijonov dolarjev. Mnogi slavni ameriški bogataši, med njimi tudi rodbina milijarderja Astorja, so dali v ta namen učenjakom na razpolago znatne vsote. Ogledalo Peaseovega optičnega orjaka bo merilo v premeru 7 in pol metra ter bo trikrat večje od odprtine teleskopa na Mount-Wilsonu. Površina tega ogromnega ogledala mora biti brušena tako, da ne sme divergirati niti za desetisočinko milimetra od določene oblike, ker čim večje je ogledalo, tem občutljivejša je. Ze sanja toplota, ki puhti iz človeka, ki stoji poleg tega ogledala, deluje na to steklo. Posebne naprave služijo namenu, da je temperatura okrog ogledala vedno enaka, železna konstrukcija, v kateri bo ogledalo nameščeno, pa bo izdelana nad vse skrbno in natančno, tako, da teža ogledala ne bo uplivala na stabilnost konstrukcije. Samo steklo bo namreč tehtalo okrog 12 ton. Kupola, v kateri bo montiran ta ogromni teleskop, bo visoka 61 metrov. Železni deli tega teleskopa se bodo zgradili v ameriški ladiedelnici, kjer se grade največje bojne ladje.

S temi instrumentom bi bilo prav za prav teoretično mogoče doseči 25.000-kratno povečavo. Nastane pa drugo vprašanje, ali bo to praktično izvedljivo, ker je znano, da bi moralo biti mogoče tudi z navadnim daljnogledom doseči večkratno povečavo, kakor pa se v praksi dejansko doseže.

Mlečna vojna v Budimpešti

Pred mestnimi vrati v Budimpešti se je pred dnevi pričela ogorčena »mlečna vojna«. Kmetijsko ministrstvo je z neko svojo naredbo prepovedalo neposredno preskrbovanje prebivalcev madžarske prestolnice z mlekom in je odredilo, da morajo mlekarice odšlej vse mleko oddajati mestnim mlekarskim zadrugam, seveda po maksimiranih cenah, kar je bil tudi glavni vzrok »bele vojne«. Pretežni del mlekaric ni hotel prodajati mleka na ta način, temveč so ženske izjavile, da mleka pod nobenim pogojem ne oddajo mestnim zadrugam. Poskušale so celo predreti policijski kordon, kar se jim je na nekaterih krajih tudi posrečilo. Policija je pohitela za njimi in jim posode z mlekom vred zaplenila. To je ostale mlekarice tako razjezilo, da so enostavno odprle svoje posode in razlile na cesto nad 5000 litrov mleka. Mimo tega so se dejansko lotile stražnikov, ki so hoteli preprečiti tako uničevanje mleka. Policija je morala nekaj najbesnejših amaconk spraviti »na hladno«.

Jubilej prvega Wrightovega poleta.

Dne 18. decembra leta 1908., torej pred 25 leti, se je posrečilo znamenju letalskega pionirju Wilburju Wrightu na avtorski planoti blizu Le Mansa pri njegovih zgodovinskih poskusnih poletih prvič se obdržati v zraku 1 uro, 54 minut in 53 ter dve petinki sekunde. V tem času je preletel Wright zračno črto 62 milj. Anglija je pripravila za ta dan v vsej državi velike svečanosti in proslave, med katerimi bo pa glavna odkritje spomenika na čast napredka letalstva. Spomenik, ki je zelo velik, je zasnoval kipar Laudonsky v spomin na Wrightov zgodovinski polet.

Dva soda vina za Hitlerja.

Dva mlada vinogradnika iz Offenburga na Badenskem sta odšla 30. oktobra t. l. peš v Berlin, valeč pred seboj dva soda izvrstnega badenskega vina. To darilo sta namenila Hitlerju in sta tako pred dnevi privalila svoja soda v Berlin. Hitler ju je sprejel v posebni avdienci.

Američanom diši vodka.

Iz Rige poročajo, da je prejelo tamkajšnje ravnatelstvo monopolske uprave iz Združenih držav Severne Amerike naročilo za več stotisoč steklenic vodke. Že nedavno je bilo poslanih iz Rige v Ameriko 2000 steklenic, kar je bilo za Američane očitno le majhna poskušnja.

Pogledi strokovnjakov v bodočnost

KDO BI ZMAGAL V RUSKO-JAPONSKI VOJNI?

Založništvo Smith & Haas v Newyorku je nedavno izdalo knjigo z naslovom »Kakšna bo nova rusko-japonska vojna?«. Knjiga vsebuje resne in dobro dokumentirane članke 18 vojaških strokovnjakov. Vsi avtorji te knjige se strinjajo v tem, da ni tako lahko predvideti začetka vojne med Japonsko in sovjetsko Rusijo. Zelo greše vsi oni, ki mislijo, da bo bodoča vojna s sovjetsko Rusijo za Japonsko samo lahka vojaška ekspedicija. Tudi japonski sodržniki knjige, čeprav je prepričan, da bi se bodoča vojna na koncu vendarle končala z zmago njegovega naroda, odkrito naglašajo, da bo dala zmaga japonski vojski prav mnogo dela in žrtev.

Vojaški eksperti drugih držav so manj kategorični. Ameriški general Gaves, ki je poveljeval ameriški ekspedicijski vojski v Sibiriji po ruski revoluciji in je izvrstno poučen o bodočem vojnem terenu, trdi, da Japonska ne bo mogla premagati sovjetov brez pomoči kake evropske velesile na zahodni meji sovjetske Unije.

Sovjetskemu vojaškemu letalstvu zadostuje, da uniči samo štiri japonska mesta, ki niso preveč oddaljena drugo od drugega, in sicer Kobe, Osaka, Yokohama in Tokio. S takim zračnim napadom bi bila zlomljena hrbtnica japonske vojni organizacije. Druga občutljiva točka Japonske je njena cesarska rodbina, ki je središče in temelj japonskega patriotizma. Če bi cesarska rodbina ob priliki takega zračnega napada izumrla, bi postala vsa Japonska nedvomno žrtev popolne demoralizacije naroda.

Slabe strani sovjetske Unije, ki jih je zelo mnogo, so dobro znane. Industrijski predeli in središča so zelo oddaljeni od Daljnega vzhoda. Japoncem ne bi bilo nič preveč težko uničiti ruskih prometnih zvez. Rdeča vojska se bo vsekakor morala umakniti pred ofenzivo Japoncev. Čim globlje bi japonske čete prodrle v notranost Rusije, tem bolj bi bile sovjetske letalske baze oddaljene od glavnih središč mikadovega cesarstva in tem manjša bi bila nevarnost ruskih zračnih napadov. Zato je naloga Rusov, da delajo naglo in energično. V primeru vojne spopada bo Moskva žrtvovala ma-

kar celo polovico svojega zračnega parka, da bo le dosegla učinkovit trenuten uspeh.

Večina vojaških strokovnjakov v omenjeni knjigi se ne strinja z mnenjem japonskega tovariša, da je zmaga Japoncev v eventualni vojni s sovjetsko Rusijo gotova stvar, in to tem bolj, ker Japonska nikakor ne sme pozabiti na svojega glavnega tekmeca na Pacifiku in na Daljnem vzhodu, namreč na Združene države Severne Amerike.

Šala in sleparija z žalostnim koncem

Francoski delavec dvignil dobiček na ponarejeno srečko.

Pariz in vsa Francija imata novo senzacijo, ki menda doslej ni imela primere v kriminalni zgodovini. Priprost delavec je namreč s ponarejeno srečko dvignil milijon frankov kot glavni dobiček državne loterije. V malem kraju Lons-le-Saunier je živel neznan preprost zidarSKI delavec, ki je danes v ospredju vsega zanimanja javnosti. Mož, ki je doslej živel kakor v sedmih nebesih, je po odkritju prevare, duševno popolnoma strl. Sanje o milijonih so uničene in verjetno je, da bo pustolovščino zaključil za zamreženim oknom.

Risar in umetnostni mizar Jean Bru, ki je živel v tej mali vasi, je bil lastnik srečke 24.612, serija D. Pri žrebanju državne loterije, za katero je bilo v javnosti ogromno zanimanje, saj so bili milijonski dobitki, je zadel srečka 24.611, serija C, milijon frankov. Ko je Bru čital vest o tem in primerjal srečko, ki je zadel, s svojo, mu je začelo utripati srce. Samo ena številka in druga črka, pa bi bil srečni dobitnik milijona.

Ves dan je bil nemiren in misel na glavni dobiček mu nikakor ni šla iz glave. Zvečer je sedel za mizo in s finim rezilom odstranil zadnjo številko srečke, prav tako pa tudi izbrisal serijo. Tam, kjer je bila prej številka 2, je prav dovršeno narisal številko 1, serijski C je pa nadomestil z D in tako je postal kar nankrat lastnik glavnega dobitka. Mož ni imel namena slepariti, hotel je s srečko imponirati samo svoji nevesti Mariji Campon, ki naj bi vsaj en dan živela v

iluziji, da je milijonarjeva nevesta. Ta šala se mu je izvrstno posrečila, nato pa je srečko posodil pismonoši Debartu, ki je bil tudi zaročen, češ, naj še on potegne svojo nevesto. Tudi v tem primeru je bil dosežen zaželjeni efekt. Debart pa je nato srečko posodil svojemu znanцу Louisu Cornboisu.

Cornbois srečke ni pokazal svoji zaročnici, temveč se je peljal v Lons-le-Saunier, kjer je svojemu bratu Rogerju povedal, da je zadel glavni dobiček in da je rodbina čez noč obogatela. Roger naj gre po denar v Pariz, kamor ga ho spremljal. Brat je bil naravnost vžlicen; stekel je v hišico, kjer je njegov oče čevljar baš nabijal podplate na čevljih. Izrgal mu je čevlji iz rok in ves radosten plesal po delavnici. Omanljen od veselja je staremu dejal, naj vrže škarpe v kot, češ, da mu ni treba delati. Že naslednjega dne se je odpeljal z bratom v Pariz, kjer so jim na pristojnem mestu denar brez nadaljnega izplačali. Mirno je preštel vse denar, ga spravil v aktovko in zapustil poslopje. Brat ga je čakal pred vrati. Vzel je 15.000 frankov ter ostal v Parizu. Louisa pa je poslal domov, češ, da naj denar spravi v banko. Brat je denar res naložil v zavod, toda že 48 ur pozneje je bila sleparija odkrita in po vsej deželi so začeli zasledovati ponarejevalca srečke. Ko je Cornbois v listih čital dolgo poročilo, se je sam javil oblastem. Orožniki so aretirali njega in brata, risar Bru je pa začasno pod policijskim nadzorstvom.

Kitajske srednješolske amaconke

V neki dekliški srednji šoli v Šanghaju se je pripetil te dni nenavaden incident. Ravnatelj kulturne sekcije Kunčen bi bil moral imeti v tej dekliški šoli predavanje o morali in o obnašanju deklet vobče. Ker se pa po predavanju ni vrnil domov, je njegova žena telefonirala v šolo, toda zaman, ker nikakor ni mogla dobiti telefonske zveze. Obvestila je policijo in iako je odšlo več policijskih uradnikov k šolskemu poslopiju. Ker je bil vhod za barikadiran, so morali policisti s silo vdreti vrata, nakar so ugotovili naslednje: Zaradi izključitve dveh tovarišic so bile dijakinje silno ogorčene in so takoj, čim je ravnatelj prišel predavati, planile nanj, ga preteple do nezavesti in ga nato zaprle v neki sobici. Ker so se bale posledic svojega nepremišljenega dejanja, so dijakinje prerezale telefonske žice in zabarikadirale vse dohode v poslopje. Policija je osvobodila nečloveško pretepenega ravnatelja, ki je zadobil tudi več izredno nevarnih ran in hud živčni zlom. Med mladimi amaconkami je bila uvedena stroga preiskava.

Knjižnica cesarice Marije Luize na dražbi.

Po vesteh angleških listov je prišla te dni v Londonu na dražbo znana dragocena knjižnica cesarice Marije Luize. Za to dražbo je bilo v vsej javnosti velikansko zanimanje. Knjižnica je bila prodana za 4000 funtov šterlingov, kar pomeni v naši veljavi okrog tričetr milijona dinarjev.

Ponarejevalnica španskih bankovcev.

Po poročilih agencije »Havas« je odkrila policija v Vignu zelo spretno skrito izdelovalnico ponarejenega denarja. V tej skriti tiskarni so se ponarejali bankovci španske državne banke, katerih so izdelali ponarejevalci za približno milijon peset. Precej ponarejenega denarja so tudi že spravili v promet.

Turčija noče Židov.

Turška vlada je zavrnila prošnjo carigradske židovske občine, da bi dovolila 30.000 židovskim beguncem iz Nemčije bivanje v Turčiji. Vlada je motivirala svoj sklep tako, da je v Turčiji že itak dovolj brezposelnih domačinov in da bi priselitev Židov izzvala pri prebivalstvu nezadovoljstvo.

Ukraden dar za Hitlerja.

V Sydneju v Avstraliji je bil pred kratkim obsojen na 6 mesecev zapora neki mladi Nемец, ki se je pred 8 leti naselil v Avstraliji, kjer je iz avstralske vojnega muzeja ukradel zvonec nemške vojne ladje »Emden«. Pri zaslišanju je izjavil, da je ukradel zvonec samo zato, da bi ga ob prvi priliki poslal kot dar Hitlerju, ker ga zelo ljubi in spoštuje.

Šale

Oster odgovor.

Mazač: Že deset let prodajam to izborno zdravilo in vsi, ki ga kupujejo, so ž njim zadovoljni. Še nikoli nisem slišal, da bi se bil kdo pritoževal.

Pacient: Seveda ne, ker mrtvi molče.

Čuden bolnik.

Žena: Oh, kako nervozna sem! Mož je bolan, pa moram noč in dan paziti nanj.

Priateljica: Kaj nimaš strežnice?
Žena: Imam, pa je zelo lepa.

Ciganska.

Sel je cigan mimo mesarja, ki je prodajal klobase. Da se pošali, reče mesar: »Ciganče, hitro se mi zlaži, pa ti dam klobaso.«

»Maram jaz za dve klobasi,« odvrne cigan, »ena mi je dovolj!«

»Pa saj sem ti samo eno obljubil!«

»Ni res, dve si rekel!«

»Lažeš, cigan!«

»No, če lažem, pa mi daj tisto klobaso, ki si jo za laž obljubil.«

Reče cigan tako, popade klobaso in gre dalje po svoji poti.

Skrb.

— Črv skrbi mi razjeda mozek radi današnje hude krize, — je tožil Miha svojemu sosedu, ki mu je nato odgovoril:

— Uboga živalica, kmalu bo poginila od glada...

Sportne vesti

Nogometaši so zborovali

V SLOVENJI OSTANE VSE PRI STAREM.

Za občni zbor Jugoslovanske nogometne zveze, ki je vrhovni organ nogometašev, ki je bil 17. t. m. v Beogradu, je vladalo med članstvom nenavadno zanimanje, ki je bilo spričo važnih vprašanj dnevnega reda vsekakor utemeljeno. Priprave posameznih skupin tudi leto niso bile nič manj intenzivne kot zadnje leta; lov za pooblastili se je vršil v znamenju že znanih in več ali manj obrabljenih programov s poudarkom opredelitve v smeri dveh glavnih točk dnevnega reda, t. j. vprašanja drž. prvenstvenega tekmovanja in avtonomije sodnikov. V območju LNP so klubi ostali v okviru dosedanjih grupacij, varujoč že prislovično razcepljenost. Deloma je prišlo k obliki skupina Ilirije. Pri presoji dela zvezne uprave pa je bil stvarni opazovalec izključno navezan na tajniško poročilo g. Miodraga Pavliševića, ki je v 300 strani obsegajoči knjigi prikazal delo, izvršeno v pretekli poslovni dobi, kakor tudi smernice za bodoče.

Zanimati utegnejo posamezni statistični podatki, iz katerih se more zaključiti na stališni napredek in silo našega nogometa. V letu 1932 je bilo včlanjenih 624 klubov, ki so razporejeni v 14 podzvezah s skupno 14.170 verificiranimi igralci, tako, da prednjačijo nogometaši pred vsemi ostalimi sportnimi vejami, ki so včlanjene v Savezu sportskih zvez. Na prvem mestu je Zagreb s 108, slede mu Beograd s 84, Subotica z 61, Skoplje s 54, Niš in Osijek s 47, dočim šteje Ljubljana 46 klubov itd. Na organizacijskih stroških zveze in podzvez izkazuje poročilo letni znesek 700.000 Din in so samo klubi 10 podzvez prispevali znesek 473.000 Din. Pravilno podčrtava tajniško poročilo opasnost, ki preti ne samo razvoju, temveč že obstanku večine klubov zaradi vedno naraščajočih javnih dajatev. Doslej so bili manjši klubi v glavnem navezani na dohodke tekmovanj, ki pa stalno padajo. Po odbitku 15% za igrišče, 7% za zvezo in podzvezo in 19% za takse, kar dá skupno 41% od bruto dohodka, je razumljivo, da ostanek ne zadošča niti za kritje stroškov sodnika, reklame in varnostne službe, kaj šele za potovalne in vzdrževalne stroške moštva. Napoveduje pa se celo zvišanje javnih davščin na 40%, kar bi vsekakor imelo za posledico nazadovanje — če že ne likvidacijo prav onih manjših klubov, ki se že sedaj le z največjimi žrtvami članstva vzdržijo na površju, ker ni verjetno, da bi že itak pojemajoča aktivnost redkih mecenov zmogla nove obre-

menitve. Kot posebno značilnost bi še omenili, da je »odbor za suzbijanje profesionalizma« obravnaval le en primer, četudi so se prav v tej poslovni dobi udomačile metode tkzv. holding-klubov (Zg. Kašelj, Turapolje itd.). Sedanje pojmovanje amaterezma pač marsikaj prenese.

O samem delu skupščine bi bilo omeniti le dva sklepa: 1. Sistem drž. prvenstvenega tekmovanja ostane nespremenjen. Udeleženci so znani, in sicer: BSK, Hajduk, Hašk, BASK, Jugoslavija, Gradjanski, Concordia, Primorje, Sparta (Zemun) in Split. Ligaši so si sicer prizadevali, da znižajo število udeležencev na 8, ker je jasno, da se bodo deficiti z udeležbo Sparte in Splita le še povečali. Pri tem pa so jim »mali« klubi prekrižali račune prav z lansko bistroumnostjo ligašev, ki so v obrambo pred »malimi« določili za spremembo sistema 2/3 večino, ki pa jo niso dosegli. Ligaška petletka torej ostane. 2. Nogometnim sodnikom je priznana avtonomija, s čimer preneha dosedani način delegiranja sodnikov po podzveznem odboru. Značilno je, da na zboru niti eden nasprotnikov te vsekakor upravičene zahteve sodnikov ni skušal zagovarjati dosedanjega sistema. Istočasno pa so bile izdatno znižane sodniške pristojbine, s čimer je ustrezno zlasti manjšim klubom, ki često niso kasirali niti za sodniško takso.

V ostalem se je skupščina bavila v vprašanji manjše važnosti in je — kakor običajno — prepustila iniciativo za bodočo poslovno dobo novi upravi, ki je

ostala nespremenjena. Če izločimo event. sportno korist Primorja in sodniško avtonomijo, moremo ugotoviti, da ni imelo zborovanje na sedanje stanje v Sloveniji nobenega upliva. S tem, da je ostal ligaški sistem, bodo tudi v bodoče vsa stremjenja osredotočena na uspehe v domači ligi. Jesenski del tekmovanja še ne dopušča točnih zaključkov, izvestne prednosti pa je dati Iliriji in Rapidu. Lanski prvak ima pa še vedno možnost, da svoj položaj bistveno izboljša, ker igra vse tekme doma. V času zimskega odmora bo dovolil prilike, tako za izpopolnitev moštev in notranje klubske organizacije, kakor tudi za rešitev nekaterih vprašanj, ki so v jeseni ovirala normalni razvoj tekmovanja. Tu mislimo v prvi vrsti na vprašanje SK Rapida. Večjo pažnjo pa bo treba posvetiti skupni izdelavi programa težjih neobveznih tekem, ker bo le tako mogoče dvigniti kvaliteto moštev in zanimanje občinstva. Doslej se tudi še ni izvedel že napovedani zdravniški pregled igralcev. Organiziranje številnih divjih klubov bi bilo hvaležno delo okrožnega odbora. Strokovna predavanja zlasti o pravilih nogometne igre so doslej tudi le točka v programu O. O. In to in še marsikaj (a o tem drugič) bi bilo do pričetka pomladanske sezone izvršiti, da nas ne najde nepripravljene.

Zimskosportna postojanka Sv. Lovrenc na Pohorju

Postaja Sv. Lovrenc na Pohorju ob koroški progi je mrzla v svoji samoti in nihče ne sluti, da odpira pot do planinskega bisera, trga istega imena, ki se pokaže po 10-minutni vožnji z avtobusom. Prekrasen plašč je razgrnila zima tu okrog in ustvarila najidealnejše terene za smučanje in sankanje, za stare in mlade. Po raztegnjenem trgu vodi nad

kilometer dolga pot, po kateri se sankajo otroci kljub mrazu 10 do 15 stopinj pod ničlo ves dan. V okolici, kjer so idealni smučski tereni, kakor le malokje, pa bliskajo smučke dan na dan.

Prav živahno je na skakalnici, ki je center vsega zimskega življenja. Na njej vsak dan pridno trenirajo naši »kanoni«, ki so že lansko leto ob otvoritvi, kakor tudi pri 50-kilometrski tekmi na Pohorju opozorili sportni svet nase. Pa tudi najmlajši se poskušajo na skakalnici in se prekucajejo, da jih je veselje gledati. Skakalnica, ki je v najboljšem stanju, je oddaljena komaj 10 minut od trga. Zadnje dni smo dobili nov sneg in vsa pobočja so pokrita z debelo plastjo, tako, da so izgledi za praznike naravnost idealni. Prav vsakdo, ki nas bo obiskal se bo naužil zimske lepote in čara našega kraja in ne bo mu žal, da je prebil nekaj uric med nami, ki se po pravici nazivamo gostoljubni. Okrog in okrog trga na raznih pobočjih pa prireja agilni SKL smučarske tečaje za začetnike in izvežbane. Starejši in drznejši imajo odtod najlepšo in najkrajšo pot v višine divnega Pohorja na Klopni vrh, Pesek, ali pa Ribnico na Senjorjev dom. Tudi nekaj tujih hlačarjev se že smuka tod okoli. Gostilne in razne privatne hiše pa imajo pripravljene tople sobe, ki čakajo in vabijo z dobro postrežbo in nizkimi cenami. Najlepše boste preživeli letošnje praznike, če pridete k nam. Tudi pripravljamo smučarski klub Silvestrov večer pod devizo »Skok 1934.«

Sankaška tekma na Štefanovo utegne biti prav zanimiva tako za tekmovalce kakor tudi za gledalce. Spričo velikega števila prijavitelcev se je prireditelj pobrigal tudi za primerno oskrbo reševalne službe. V ta namen je oskrbelo ruška podružnica SPD potom ruškega Rdečega križa za progo dve reševalni postaji, ki bosta postavljeni na najnevarnejših mestih. Z ozirom na dokaj ugodne snežne razmere in ostro konkurenco je pričakovati, da bo dosežen na tej tradicionalni sankiški progi rekord. Razen že objavljenih so poklonili darila še sledeči: g. Drago Roglič več parov nogavic, tvrdka Pinter & Lenard sanke in SPD Ruše sanke. Rok za prijave je podaljšan do jutri popoldne, in sprejema prijave še tvrdka Sport - Stojec na Trgu svobode.

ISSK Maribor - zimsko-sportni odsek. Na splošno željo članstva se ponovi na Štefanovo 26. t. m. enodnevni smučski poduk v Pekrah. Odhod 26. tm. ob 8. z Glavnega trga (Velika kavarna). Za one, ki pridejo kasneje ali popoldne, dobe vse podatke v gostilni Tomše (Pekre), kjer je tudi skupni obed. Istočasno opozarjamo člane, da se vrši na Silvestrovo izlet k Ruški koči. Natančnejši program se bo pravočasno objavil.

Josip Rosenberg

valčni mlin, trgovina s sirovimi kožami in deželnimi pridelki

Maribor, Slovenska ulica 2

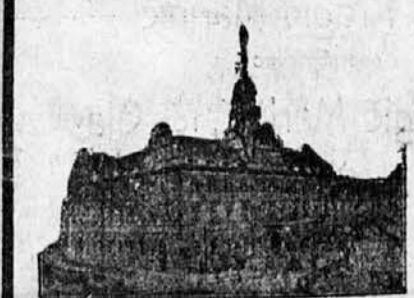
Telefon 21-56

Telefon 21-56

POSODILNICA R. Z. Z. O. P. MARIBOR. NARODNI DOM

Ustanovljena l. 1882.
Stanje hranilnih vlog 70 milijonov Din
Rezervni zaklad 8.800.000 Din

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje. — Rentni davek plačuje iz svojega.

Denis Diderot:

Skrivnosti samostana

Roman.

Dasi sem se v zaporu močno prehladila in sem zaradi slabe hrane oslabela, sem se s pomočjo svoje krepke narave naglo popravila in mogla nadaljevati svoje delo. Na papirje, za katere sem vedela, da jih sestra ne bo zlorabila, nisem pozabila, ker vedela sem, da so ji v napoto. Neka dobra priložnost je opravila lepo mišljenje, ki sem ga imela o svoji tovarišici. Ko smo nekega dne klečale pri večerni molitvi skrite za visokimi klopni, sem čutila, da me je potegnila za obleko, prožila mi roko in v njej mal listič, na katerem so bile napisane sledeče besede:

»Zelo sem se bala za vas. Kaj bo s spsom?«

Čim sem prebrala te besede, sem paririč prežvečila in pojedla. Dolgo mi ni

bilo mogoče odgovoriti, vse do posta, ko so pričeli Parižani hoditi na naše glasbene prireditve. Imel sem lep glas, ki ga niso pokvarile vse moje muke, zato sem imela takrat malo več svobode. Poučevala sem več redovnic v petju in med te je spadala tudi moja prijateljica. Za časa nekega odmora sem jo odvedla na stran pod pretvezo, da jo hočem posebej poučevati, in med tem ko je ona pela, sem ji govorila:

»Vi poznate mnogo ljudi, jaz pa nikogar; moj načrt je nevaren in nočem, da bi zaradi njega trpeli, žrtvujoč se za mene. Rajše umrem, kakor da bi dovolila da vas kakorkoli osumijo, ker bi vas taka sumnja mogla uničiti, dasi bi mor-da meni pomagali. Tudi če bi mi mogli pomagati, za tako ceno pomoči nikoli ne

bi mogla sprejeti.«

»Ne govorite mi o nevarnosti,« mi je odgovorila, »povejte mi rajše za kaj gre?«

»Spise, ki sem vam jih izročila, mora dobiti dober odvetnik, ki pa ne sme vedeti iz katerega samostana izvirajo, a mora odgovoriti.«

»Kaj ste storili z mojim lističem?«

»Ne bojte se! Pojedla sem ga.«

»Poizkusila bom vse.«

»Vse to sve se pogovorili med tem, ko je ona pela, kadar je ona govorila, sem pela jaz, kadar sem pa jaz pela, je ona govorila. Ostala je tudi zvesta takrat mi dani obljubi in mi je že čez nekaj dni na isti način javila prvo sporočilo. To se je zgodilo o priliki nekega cerkvenega koncerta, na katerem sem dosegla s svojimi učenkami zelo velik uspeh, tako da je bilo navdušenje poslušalcev večje kakor v kakem gledališču, kar je pomenilo za postno dobo pravo pravcato skrunitev. Za časa odmora se je posrečilo meni in moji prijateljici, da sv. se oddvojili

od drugih. Prijela me je za roko in mi naglo govorila:

»Kdo ve, če bove še tako kmalu našli tako ugodno priliko za razgovor. Vašega spisa nisem čitala, slutim pa kaj vsebuje in kmalu vam bom lahko že izročila odgovor. Če bo odgovor dovoljen in vam uspe uvesti obravnavo radi razveljavljenja zaobljube, bi bilo vsekakor dobro govoriti s kakim pravnikom.«

»Na vsak način.«

»Toda, kako boste to storili?«

»Tudi za to bom poskrbela...«

»In če se bo zaževa ugodno razvijala, se mar ne bojte preganjanja, ki vas čaka?«

»Nobeno preganjanje ne more biti strašnejše od tega, kar sem že pretrpela.«

»Tega ne vem.«

»Mimo tega si ne bodo upali nastopiti s silo proti meni.«

»Zakaj?«

(Dalje prihodjilč.)

Za gospoda

kot darilo dobrodošlo:
 čedne sportne srajce
 elegantne modnesrajce
 udobne pižame
 kratke in dolge
 nogavice
 modne šale,
 žepne robce
 naramnice
 v bogati izbiri

Tekstilana Būdefeldt
 Maribor, Gosposka 14

Kartolej

najcenejša oblaga za
 tla po m² Din 30.—

„W e k a“
 Maribor
 Aleksandrova c. 15

Kupuite

tope volnene
 pletenine pri

izdelovalcu!

M. Vezjak, Vetrinjska 17
 Smučarski pulovri, blu-
 ze itd. Smučarske obleke!

Mali oglasi

Razno

POHIŠTVO

astnega izdelka dobavlja po
 skrajno zmernih cenah Zalo-
 ga pohištva združenih mizar-
 jev. Vetrinjska ul. 22. nasproti
 tvrčke V. Weigl.

JOS. TICHY IN DRUG.

Konces. elektrotehnično po-
 djetje. Maribor, Slovenska
 ul. 16. tel. 27—56. proizvajata
 elektroinstalacije stanovanj-
 skih hiš, vil, gospodarskih
 objektov, zaloga motorjev,
 testencev, svetilk, elektroin-
 stalacijskega blaga po kon-
 kurenčnih cenah

Priporočam

bogato zalogo rokavic,
 nogavic, samoveznic, pe-
 rila za dame, in gospode,
 razne drobne toaletne
 predmete in najrazličnejše
 vsakovrstno perilo.

MAKS PUCHER

Maribor, Gosposka 19
 Vse blago je poceni in iz pri-
 znanih svetovnih tovarn!

ZLATO,

zlatnike in platin kupuje po
 najvišjih dnevnih cenah Mari-
 borska alinerija zlata. Orož-
 nova ulica 8 2642

COUCHI, ZOFI, MADRACE
 kakor tudi vsa tapetniška de-
 la naročite najugodnejše pri
 Perdo Kuharju, Vetrinjska ul.
 26. 4413

PAPIGE,

tigrice (Wellensittich) na pro-
 daj. Cvetličarna Požar, Tyr-
 ševa ul. 36 (Gosposka ulica).
 4899

SADJEVEC,

60 hl po Din 1.50 na prodaj.
 Jakob Urbančič, Poljska ulica
 11, Pobrežje. 4937

TRAJNI KODRI 100.— DIN
 ondulirane 6 Din, striženje
 6 Din, dljaki 3 Din, dljakinje
 4 Din, pri Marici Požar, gle-
 dališki frizerki, Vetrinjska ul.
 št. 11. 4938

RESTAVRACIJA »JERUZA- LEM«

Vetrinjska ulica 3, Kirbišova
 hiša, na Stefanovo 26. decem-
 bra velik koncert z domači-
 mi kolinami, domača močnata
 jedila, prvovrstna kuhinja, iz-
 borna kapljica. Se priporoča
 gostilničar 4913

Halo! Halo! Halo!

HALO!
 Kdor hoče za božične praz-
 njike dobro in poceni vino pi-
 ti, mora v gostilno **Omulec**
 priti, tam dobi liter staro in
 novo po Din 6.— do 8.—. Pri-
 poroča se gostilničar v Stu-
 dencih. 4914

KRATKO ŽELEZO

(za kovače in ključavničarje)
 okroglo, ploščnato, vogalno,
 fasonsko itd. se prodaja po ni-
 zki ceni pri Rudolfu Kiffmannu,
 Maribor, Mehjska cesta 25.
 4917

VAŽNO OPOZORILO!

Naznanjam, da izdelujem
 lesene hišice po najmodernejšem
 sistemu že za ceno od
 Din 30.000 naprej, kakor tudi
 vsakovrstne zidane hiše, vsa-
 kovrstne ograje (plotove), no-
 va tla, vsa popravila v zidar-
 ski in tesarski stroki točno,
 dobro in solidno po najnižji
 ceni. Zglasiti se je pri podjet-
 ju Franc Spes, Tržaška cesta
 27, nasproti vojaške bolnice
 ali v stanovanju Linhartova
 ul. 18, Maribor. 4921

KOLOBARJE

po 5.— Din prodaja Gnilšek,
 Razlagova ulica 25. 4893

PERJE, PUH,

madrace, otomane, flanelaste
 pri vatrane odeje najceneje
 pri NOVAKU, Vetrinjska 7,
 Koroška 8. 4897

EKSTRAKT dr. z o. z.

Ljubljana — Gosposvetska
 8/L. — Pravi ogrski
golaž-ekstrakt
 dobite v špecerijah in de-
 likatesah tudi v Mariboru.
 Komad za 6 do 8 oseb 4
 dinarje. 4772

POHIŠTVO!

Produktivna zadruga mizar-
 skih mojstrov, r. z. z. o. z.,
 preje: Vetrinjska ulica 18, se
 je preselila v nove lokale:
 Aleksandrova cesta 28, hiša
 Feniks. 4922

SEDAJ KO PRIHAJA ZIMA

in vaših koles ne boste več
 rabili, se vam nudi prilika, da
 jih pustite temeljito osnažiti,
 emajlirati, poniklati, vse krog
 ljične ležaje zbrusiti, tako, da
 bodo do prihodnje spomladi
 zopet popravljena, kakor no-
 va. Shramba koles in motor-
 jev čez zimo. Hitra postrežba
 Zajamčeno in solidno delo.
 Brezkurenčne cene. Pri-
 poroča se mehanična delav-
 nica Justin Gustičič, Maribor,
 Tattenbachova ul. 14. Zado-
 stuje dopisnica, da pridem na
 dom po kolo. 4736

ZA BOŽIČ

priporoča Josip Šinigoj, Alek-
 sandrova cesta 18, delik. trg.,
 kranjske klobase, dalmatinski
 pršut, ovčji sir in razne dru-
 ge delikatese. 4911

SPALNE

in jedilne sobe, sperane, iz
 kavkaškega orehovega lesa,
 politirane ter kuhinje in spal-
 nice iz mehkega lesa, preple-
 kane, po ugodni ceni prodam.
 Mizarstvo, Aleksandrova ce-
 sta 48 2460

DRSALKE BRUSI

dobro in poceni Justin Gusti-
 čič, meh. delavnica, Tatten-
 bachova ulica 14 4838

BUČNO OLJE

vedno sveže, priporoča J.
 Hochmüller, tovarna bučnega
 olja, Maribor, Taborska uli-
 ca 7. 4074

SANKE,

prvovrstne in zelo poceni, ku-
 pite pri tvrdki Justin Gusti-
 čič, Maribor, Tattenbachova
 ulica 14. 4650

POBIRAM NEVIDNO

zanjke pri svilenih nogavicah.
 Kormanna nasl., Gosposka
 ulica 3. 4929

KUPIM STARE URE,

zlato in srebro, zastavne li-
 ste itd. Izdelujem nezlomljiva
 stekla Popravila izvršujem
 najcenejše, Ignac Jan. Glavni
 trg, Maribor. 2823

Pijte dreveno
BRASIL-MATTE
 1 urečica Din. 5.—
Z. ANDERLE,

Prodajam

OBLEKA ZA SMUČARJA
 srednje velikosti (trikot-
 len) ugodno na prodaj, Na-
 slov pove upravo. 4919

DRSALKE,

štev. 25, znamka Polarwerke
 Remscheid, od lanskega leta,
 prodam za 70.— Din. Tabor-
 ska 7. 4890

OFICIRSKA UNIFORMA

in sablja, fina, nova, srednje
 velikosti, ugodno naprodaj.
 Naslov v upravi. 4895

KOŽUH ZA NA VOZ,

lišičja koža, na prodaj. Na-
 slov v upravi »Večernika«. 4906

RADIO,

5-cevni Super, prodam za Din
 2000.—, tudi na obroke. R. S.
 Magdalenska ulica 79. 4854

Cepice od Din 16.— dalje
 Klobuki od Din 48.— dalje
 „Tivar“ obleke, plašče
 itd. po tovarn. cenah

J. LAH
 GL. TRG 2

PISALNI STROJ

in Valvasor I. in II. izdaja, tu-
 di Koroško, naprodaj. Ugodni
 plačilni pogoji. Naslov v upra-
 vi. 4929

Kupim

KUPIM HRANILNE VLOGE

vseh denarnih zavodov proti
 takojšnji gotovini. Oferti na
 upravo pod »Kupčija«. 4924

Službo išče

TRGOVSKI VAJENEC

z dve in pol leti učne dobe
 išče mesto za nadaljno uče-
 nje. Ponudbe pod »Močan,
 pošten« na upravo. 4925

Službo dobi

PRODAJALKO

za trgovino z mesnimi izdelki
 iščemo. Potrebna kavicija Din
 4000.—. Pismene ponudbe na
 upravo lista pod šifro »Proda-
 jalka«. 4870

Posojilo

60.000 DIN POSOJILA
 na sigurno vknjižbo iščem za
 dobo dveh do treh let. Ponud-
 be pod »Industrija« na upra-
 vo »Večernika«. 4851

Sobo išče

PISARNIŠKO PRAKSO
 nudi reflektantom(injam) za
 sodelovanje večje novo gos-
 spodarsko podjetje. Prednost
 trgovska šola, znanje jezikov
 Lastnoročno pisane ponudbe
 pod »Izmenjalnica« na »Mar-
 stana«, Slovenska ulica 22
 (Znamko priložiti.) 4936

Stanovanje

STANOVANJE.
 dvo- in trisobno, oddam Ne-
 krep. Smetanova ulica 59.
 4849

KRASNO STANOVANJE

iz 2 sob. predsobe, sobe za
 služkinjo, kuhinje in shram-
 be, oddam; kraj Tezno, me-
 sečno Din 500.—. Vprašati
 »Kovina«. 4896

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO
 s prostim vhomom dam v na-
 jem 1. januarja 1934, Tatten-
 bachova ul. 26, pritičje, je-
 vo. 4916

SOBO

jako lepo, separirano, oddam
 za Din 180.—, Magdalenska
 ulica 23, pritičje. 4926

SOBO

opremljeno, oddam tudi s hra-
 no najraje dijaku. Naslov v
 upravi »Večernika«. 4889
 Oddam lepo opremljeno

SEPARIRANO SOBO

z uporabo kopalnice, Magda-
 lenska ul. 35. I. ndstr. 4898

OPREMLJENO SOBO

s posebnim vhomom, električ-
 no lučjo oddam. Magdalen-
 ska ulica 50. 4901

Lokal

Iščem s 1. januarjem

DELAVNICO

za slikarstvo, Franc Ambro-
 žič, Slovenska ul. 26 4920

TRGOVSKI LOKAL

v Gosposki ulici oddam v na-
 jem. Srečko Pihlar, Gosposka
 ulica 5. 4900

Pouk

NEMŠČINA

v 6 mesecih! Lahka metoda!
 Zajamčen uspeh tudi pri je-
 zikovno nenadarjenih. Naslov
 v upravi. 4894

ENGLISH LESSONS.

Miss Edith Oxley, Krekova
 ulica 18. II. 4699

PARISIENNE DONNE

Leçons de français. Lipavec,
 Tržaška cesta 53. 4700

ZA BOZIC

NAJLJUBSE DARILO MLADINI

JUTROVE MLADINSKE KNJIZICE

DOBITE JIH PO 12 DIN V UPRAVI „JUTRA“ IN
 „VEČERNIKA“ MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 11

Ante Kragič Marinič
 operni pevec
 Mira Kragič Marinič, roj. Glas
 poročena
 Split Studenci-Maribor

Manufaktura na veliko

Marko Rosner

Maribor

Telefon 22-32

Preselitveno naznanilo!

Obveščam p. n. stranke, da sem preselil svojo poslovalnico v nove in močno povečane prostore v svoji

novi trgovski hiši, Pobrežka c. 6

Zato sem sedaj v stanju priporočati p. n. občinstvu v mnogo povečanih poslovnih prostorih svojo znano in bogato sortirano zalogo lesten-
cev, svetilk, likalnikov, kuhalnikov, pečenjakov itd., kakor tudi vseh osta-
lih elektriško-inštalacijskih predmetov in potrebščin. Potrudil se bom še na-
dalje, da bom izvrševal inštalacijska dela vseh vrst točno in kar najcenejše.
Za mnogoštevilen obisk se priporoča

4886

Alojz Rečnik, elektro-instalater

Na višku radiotehnike

ni vsak poljudni prejemnik. Ako želite nekaj prvovrstnega, oglejte si pri nas novodošle radio modele prvih svetovnih tovarn.

Telefunken — Evropa in Svetski super
Hornophon — 3, 4 in 10 cevni Super
Berliner — Standard Super

Neprekosljiva selektiviteta in čistoča zvoka. — Nizke cene.
Odplačila na obroke. Kulantna zamenjava aparatov. Strokovna postržba.

RADIO-STARKEL, MARIBOR

TRG SVOBODE 6

Pozor! Najnovejši ameriški aparati ravnokar **Pozor!**
dospeli iz New-Yorka.

P O Z O R !

SMUK!

Največja izbira vseh vrst puloverjev, nogavic, rokavic itd. ter največja izbira vseh vrst smuči in ves ostali smučarski pribor najcenejše samo v modni in športni trgovini

M. Tomažič, Maribor
Ulica 10. oktobra št. 4

Obiščite nas in oglejte si brezobvezno naše blago! 4578

Od 1. do 20. januarja

velika inventurna prodaja

Zelo znižane cene! Prepričajte se!

Trpinov bazar
Maribor, Vetrinjska ul. 15

Specijalna strokovna delavnica

okvirjev za slike

Velika zaloga — Solidna izdelava — Nizke cene

Steklarna Ivan Kovačič
Maribor, Slovenska ulica 10, Koroška c. 10

Če želite prihraniti sebi in darovancem razočaranje, oglejte si neobvezno pred nakupom **božičnih daril**

ceno, kvaliteto ter izbiro v specijalni trgovini daril

Slavko Markovič
Maribor, Gosposka ulica 40

Aktovke, ročne in potovalne kovčke, denarnice, listnice, tobačne možnje, kovčke, nahrbtnike, gamaše itd. so najprimernejša

Božična darila

Velika izbira, najnižje cene pri

IVANU KRAVOSU
Maribor, Aleksandrova c. 13

Tukajšnja elektrotvrdka Karl Florjančič

na Glavnem trgu 23 (levo od mosta na velikem sadnem trgu)
nudi cenjenemu občinstvu svojo veliko zalogo

novodošlih izbranih lestenecv

po zelo ugodnih cenah. — Velika izbira ostalih svetilnih teles, elektromaterijala, žarnic, likalnikov, kuhalnih plošč i. t. d.

IX I 1768/33-9

Dražbeni oklic

Dne 5. februarja 1934 ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin

Zemljiška knjiga Studenci vlož. št. 238

Cenilna vrednost: Din 59.378.—

Najmanjši ponudek: Din 31.085:32

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

Sresko sodišče v Mariboru, odd. IX.
dne 4. decembra 1933.

Kdo si ni že želel tako majhne fotokamere, da bi jo lahko nosil neovirano vedno s seboj in si tako zbral povsod lepe spomine?

Sedaj je tu - najmanjši in najcenejši fotoaparati na svetu

ULKA-KAMERA

za navite filme, je majhna 45 mm x 41 mm x 40 mm samo 7 dkg težka, se nosi v žepu, izgleda kakor igračka, je pa resen aparat z Meniskus, specialno lečo, F 1:8,31 mm goriščne daljine, ima specialen zaklop za MOMENTNE in CASOVNE snimke, daje OSTRE, ČISTE slike 2 x 2 cm, njegov mehanizem je DOV.ŠENO PRECIZEN, pa tako ČUDOVITO PREPROST, da doseže tudi OTROK izredno lepe uspehe

in stane v črni izdelavi Din 69.—
v niklasti izdelavi 84.—
elegančna usnjata škatlica 29.—
film za 8 posnetkov 9:50
(en spisek stane torej komaj Din 1:19)

Razpošilja PO POVZETJU

ULKA zaloga GEČ & GNUŠ, Maribor, Glavni trg
Fotoateljé MAKART v Mariboru, Gosposka ulica 20, razvija Ulka filme ZASTONJ.

Išče se zastopnike v Ljubljani in večjih krajih.

JAKOB PERHAVEC

izdelovanje likerjev, desertnih vin, sirupov in žganjarija

Na drobno!

Telefon 25 80

Na debelo!

Vedno v zalogi: rum, konjak, liker, slivovka itd.

Ljubi Božiček prinesi našim malčkom

Tople pletene toplice, iz dobre ovčje volne, naprej od **28.-**

Puloverje s patentno zaponko, pletene, iz čiste volne **50.-**

Dekliški predpasniki, iz tiska in klota, dobro pralni **44.- 20.-**

»Telemark«-majice, zelo pripravne za sport, naprej od **28.-**

Otroški domači čevlji, dobra kakovost **35.- 32.-**

Nogavice, rokavice, šale in kapice priporoča

C. Büdefeldt, Maribor
Gosposka ulica 4

Bizjakovi keksi

Desertno pecivo,
Čaino pecivo,
Biškoti
Oblati
Patience za božično drevo, čokoladne, počokoladne in vaniljne, kakor tudi ostali keksi vedno sveži, v veliki izbiri.

TOVARNISKA ZALOGA

Z. Anderle

Za Božič praktična in cenena darila

D. 28.-

Vel. 22-25. Topli čevljički iz finega, rdečega meltona, podplat iz klobučevine in usnja. Vel. 26-30 samo D. 32.-.

D. 38.-

Ženske copate v lepih desenih, zelo tople, najfinejša izdelava D. 48.- in D. 65.-. Za moške copate iste cene. Tudi visoke z zaponko in iz klobučevine (moderne barve).

D. 95.-

Topli, ženski, črni melton čevlji, usnjen podplat. Isti z lakom ali usnjem obšiti samo D. 125.-, moški melton čevlji z usnjem obšiti D. 145.

Za gospode primerno kupite v specialni modni trgovini za gospode „Elite“

Gosposka ul. 34 nasproti Ljubljanske kred. banke

Samo s praktičnimi, vendar lepimi darili bodeite res razveselili. Najbolj primerno: srajce, pižame, samoveznice, vsa možka moda, nogavice i. t. d. v največji in najlepši izbiri.

JOS. KARNIČNIK, Glavni trg 11

V nedeljo, dne 24. decembra odprto.

Stanovanjska oprema

Karol Preis

Maribor, Gosposka 36

preproge, linoleji, zavese, blago za zavese, blago za pohištvo, odele, prevleke za postelje, posteljno perje in gosje perje, tapetniško, železno in pohištvo iz medl. Reducirane cene! Ceniki se pošiljajo brezplačno! 4701

D. 98.-

Ceneni moški polčevlji, črni ali rjavi, z usnjem podplatom. V boljši izdelavi D. 128.

D. 110.-

Čevlji iz gumija, z manšeto in volneno podlogo. Isti z zip-zapiračem. Črni ali rjavi od D. 135.- dalje.

Velika izbira najmodernejših oblik!

Sukno za Smučarske kroje

v raznih modnih barvah

Franjo Maier

Maribor
Glavni trg 9

Priložnost ugodnega nakupa!

Pri okrožnem sodišču v Mariboru, soba št. 11, se vrši dne 27. decembra 1933 ob 10. uri dopoldne dražba in prodaja

1 vile z vrtom

v Mariboru, Krčevina, Praprotnikova ulica št. 4.

Sodno cenilna vrednost: Din 124.894.-
Najmanjši ponudek: Din 83.261.70 4912

FEIERTAG „TURIST“

Telefon št. 28-24

pristen črn ržen kruh je zelo redilen!

Ostane v največji vročini 8 do 10 dni svež in zdrav, ter se zato vsem turistom, restavracijam in delikatesnim trgovinam najtopleje priporoča.

Glavna zaloga: Maribor, Belnavska c. 43 in Glavni trg, v trgovini Jos. Skaza, prej Sirk.
Podružnica: Nova vas

Kupujte kvalitetno blago!!
Ni dražje, ampak znatno trajnejše in boljše.

Oglejte si naše izložbe!

Humanik

Maribor, Gosposka ulica 17
Ptuj, Slovenski trg, (Petovia)

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice

Podružnica: CELJE nasproti pošte prej JUZNOSTAJERSKA HRANILNICA

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno